

ELŐFIZETÉS

HELYREN: 24 korona.
 Egy évre: 288 korona.
 VIDÉKEN: 24 korona.
 Egy évre: 288 korona.
 HIRDETÉSEK:
 4-hetes sor egyeztet: 30 fillér.
 minden közvetkezéskor 15 fillér.
 Nyitólár sora 40 fillér.

ARADI KÖZLÖNY

POLITIKAI NAPILAP.

SZERKESZTŐSÉG:

Aradi és csanádi egyesült vasutak palotájában.
 TELEFON-SZÁM: 567.
KIADÓHIVATAL:
 Aradi Nyomda Részvénytársaság.
 József főherceg-ut 23. sz.
 TELEFON-SZÁM: 151.

Arad, 1908.

FELELŐS SZERKESZTŐ:
STAUBER JÓZSEF.

Csütörtök május 28

Mai számunk főbb közleményei:

- Vezéreltek: Községi és körorvosok államosítása.
- Honatyák bünel.
- Andrássy a választójogról.
- Az aradi Nemzeti Színház bajai.
- A titokzatos Dreyfus vendégszereplése Aradon.
- Elmaradt látogatás.
- A dános haramiák.
- Tarkaságok.
- A közös konyha autómobilja.
- Döntés az aradi földmívelési palota ügyében.
- Nyugalomba vonuló altábornagy.
- A soborsáni tetszhalott.
- Vlad Aurélnét ellítették.
- Tárca: A bujdosó magyar.

Községi és körorvosok államosítása

Irta: Löwinger Mikea dr., az aradi orvosszövetség alelnöke.
 Arad, május 27.

Több mint 30 év végtelennel tetsző szenvedése és nyomorúsága — állam és társadalom közös bűne — nyer végre kiengesztelődést. Andrássy Gyula gróf belügyminiszter által tegnap a képviselőház elé terjesztett, a községi és körorvosok fizetésének államosításáról szóló törvényjavaslatával.

A közegészségügy rendezéséről szóló 1876. évi XIV. törvénycikk ahelyett, hogy a törvény szelleméhez hiven a közegészségügyet rendezte volna, az elmúlt harminc év alatt az egész országban oly rendezetlen állapotot teremtett meg, hogy ma, midőn a közegészségügy végleges államosításának hajnalhasadása dereng felénk, csodálattal és szájalommal gondolunk a társadalom oly számottevő osztá-

lyára, mely évtizedeken át képes volt pusztán a hivatottságérzésből, tudományá iránti előszeretetből, hivatásával egybeforrt humanizmusból merített erővel, emberfeletti munkát végezni a keze munkája után élő napszámot megalázó anyagi és erkölcsi ellenszolgálat fejében.

Bámuljuk azt a nemtörődömséget, azt a fatalizmust, mely évtizedeken át ránehazodott az orvosokra, kik a családi otthon kényelmében felnöve, a fővárosban nagy anyagi és szellemi tőke befektetése árán tudományos és társadalmi műveltséget, elsajátítva, éveken át ambíciót önértéket ölt árért végeztek emberfeletti munkát oly helyeken, hol ez az ár nem volt több 3—400 koronánál évente!

És az orvosi működésnek ezen lebecsülésével együtt járt az orvosi tekintély degradálása is. Nem csoda ha ilyen szégyenteljes állapotok mellett az ifjabb orvosi generáció inkább a városok felé gravitál és előkészítette azt a veszélyes helyzetet, melybe közel 200 orvosi kör jutott azáltal, hogy orvos vidékre nem pályázik.

Csoda-e, ha ily viszonyok közt járványok, betegségek megtizedelik a lakosságot?

Éveken át hasztalan sürgették a községi és körorvosok sérelmes helyzetüknek javítását. Az országos orvosszövetség több mint tíz éves fennállása alatt egyik sarkalatos programpontra a községi és körorvosok államosításának sürgetése volt és hogy ez ma testet ölt, nem csekély érdemű tudandó be az országos orvosszö-

vetségnek, mely fáradságot nem kimélve, többszöri visszautasítástól nem csüggedve, ismételten kopogtatott a közegészségügy legfőbb órének ajtaján, míg végre az állam legfontosabbnak mondható és eddig oly kevés figyelemre méltított közegészségügy államosításáról szóló törvényjavaslata a képviselőház elé került. Hogy a törvényjavaslat nem elégít ki minden kívánalmat és sok oly intézkedés foglalitak benne, mely az orvosok sérelmét csak részben javítja, ez várható volt. De meg van törve az eddig észlelt saját egészségünk iránt táplált érthetetlen indolencia, megszűnnek a panaszhangok, hogy az állatorvosi kar államosítása már évek előtt megtörtént. Már a községi és körorvosokra is sor került. A törvényjavaslatban megállapított 1600 korona nem az az összeg, mely fényes existenciát biztosít, de legalább megóvja az orvost attól, hogy egy szégyenletes összeg miatt, mellyel eddig be kellett érnie, pirulnia kelljen.

Állami közeg lesz az orvos is, ki becsülettel és fáradsággal kiérdemelt honorariumát nem utólagosan (még jó volt, ha egyáltalában kapta), hanem előzetesen fogja kapni.

Meg fognak szünni a 40 filléres látogatási ségyendíjak, melyeket a több kilométer távolságra fekvő betegtől kellett az orvosnak orvosi ténykedése fejében elfogadni. Az állami gépezet egyik mozgató elemének lesz ő is elismerve, mert még lakásáról is az állam fog gondoskodni. Nem kell többé jövője iránti kétség

A bujdosó magyar.

— Vörösmarty életéből. —

Ágal Adolfnak, a kitűnő írónak *Por és hamu* című értékes munkájában lapozgatva, ráakadtunk az alábbi visszaemlékezésre, melynek újból való közlését aktuálisá teszi a Vörösmarty-szobor leleplezése.

1850-nek egy bus ósai estéjén megsörgettek az abonyi házunk kis kapuját. Nagyon félős idők jártak akkoriban. A katona urak nem nagyon néztek: keribben szóna boglyának, ágason a kukoricának, udvaron a libának ki a gazdája. Hanem csak benyitottak, a szénaboglya tövébe odaterítették a hamvast és úgy telesszedték, hogy erős kezükkel sem tudták összekötni a négy végét. A kukoricát sem nagyon respektálták, a baromfit még úgy sem; pedig ugyancsak harsány geggéssel, vartyogással és rikoltással tiltakoztak a vitéz urak hódításai ellen. A kapitány ur meg csak szemé közé nevetett a panasztevőnek, ha ugyan össze nem szidta vagy meg nem csapatta, mint a Simon szidót is, kinek legszebb hízó libáit vitték el a derék Walimoden vasas németek.

Korán zárták be hát nálunk a kis kaput. De ahhoz, hogy minden este több ízben sörgettek rajta, már hozzá szokhattunk, mert édes atyám keresett orvos volt a városban s nagy vidékén.

— Ki az? — kérdezte Panka s edasszaladt az ambitus végébe.

Rendesen assal feleltek, hogy „én vagyok!” De mert a hangjáról ráismert a cseléd: kinyitotta az ajtót. És egyszer azonban nem ismert rá a kopogtató szavára.

- Az Isten áldja meg, nyissa ki lelkem!
- Hát kicsoda kérem?
- Fáradt utas vagyok, beteg is vagyok — hangzott rá a válasz.

A Panka, mielőtt engedett a kérésnek, be-szaladt hozzánk a nagyszobába. Épen vacsora után voltunk s édes atyám jóízűen szivta pipáját s közben élvezettel szűrte a teát, melyet Majthény Bálint hozott neki valahonnan Oroszországból, vagy Hollandiából.

— Nem ismerék rá a szavárul, tekintetes uram, — mondá a cseléd.

Atyám egy percig elgondolkozott, aztán letéve a pipáját, kezébe vette a kis lámpást, a göröcsös botot s maga ment ki. Vele akartam menni én is, de szorongó anyám visszatartott; maga azonban kisurrant a folyosóra. A Peták kutyánk erősen ugatott. Abban az időben minden rosszra el volt készülve az ember; mindenféle aggasztó hírek röpködtek szanaszét a levegőben. Az Isten tudja, ki az ott kívül a kiskapu előtt.

— Kérem! — hallatszott az utcáról.

— Ej mit! — mondá atyám gyors elhatározással, férorándította a rekesztő vasats megfordította a kulcsot.

Egy nagy köpönyegbe burkolózott nehéz kos férfialak élel toltult be a keskeny bejárás. De nem lehetett érteni a szavát, olyan mérgesen ugatott a kutyánk s vele együtt, tar-

tosó kutyakötelességből vagy pajtáságból, a szomszédnak, tán a városnak valamennyi házózó és csatangoló ebe.

— Csiba te, Peták! . . . Mit kíván az ur? — kérdé atyám s a kézi lámpással a jövevény arcába világított.

Kissé előmlő természetű, sötét tömött szakállu-baiszu idegen állt előtte. A lecsapódó ködtül nyirkos volt a ruhája s a gyűrt kalapja, melyet kezében tartott.

— Egy rövid kis beszédem volna a tekintetes urral. Én Vadász Miklós vagyok, bujdosó magyar.

Ez elég volt az én édes atyámnak. Ha az idegennek szavában kételkedett volna is, az ő becsületos arca megnyugtató.

— Tessék belől kerülni! Anyjukom, valami vacsorafélét pöndöríts.

Erre a biztatásra nem volt szükség. Hamarosan megmelegített egy kis levest, az én nemsokára sercegni is kezdett a serpenyőben valami jó husocská s mire Vadász Miklós ur végkép lehántotta magáról nehéz felső-darabjait, már az asztalon is termett a második estebéd.

Ez a Vadász Miklós úgy hasonlított valakihez.

Aztán édes atyámmal bementek a hátulsó kis szobába, a hol hosszan beszélgettek. Miről folyt köztük a beszélgetés, nem tudtam meg. Közben el is nyomott a buzugóság. S mire fölértem másnap, az idegennek már nem volt nyoma nálunk.

és bizonytalanság emésztő gondjaitól gyötörve munkáját végeznie, mert nemcsak ötödéves korpótléket biztosít a törvényjavaslat, de ami mint elérhetlen vágy lebegett a községi és körorvosok előtt, nyugdíjogosultságot is nyer. Meg fog szünni a fővárosi és nagyobb városok orvosi proletarizmusa, mert az egyetemről kikerült fiatal orvosi generáció tudásához méltó anyagi és erkölcsi elismerést fog találni a községi és körorvosi helyeken.

A közel 200 üresedésben levő orvosi körökben, melyekben a közegészségügy nagy hátrányára évek óta nincs orvos, legrövidebb idő alatt lesznek orvosok, kik vállvetve közreműködnek majd a közegészségügy fellendülésén.

Honatyák bünei.

A képviselőház ülése.

— Az Aradi Közlöny távirati értesítése. —

Budapest, május 27.

Rendes, négyórás ülés lévén, az érdeklődés minimumra szállott alá. Tíz órakor alig néhányan voltak még csak a Házban és ma — miután most már nincs „sürgősség” — nem nyithatja meg az ülést pontosan tíz órakor az elnök. Jelentések előterjesztésével, mentelmi ügyek tárgyalásával kezdődik az ülés. A nap szennzációja azonban *Andrássy Gyula* válasza a választói jog dolgában. *Andrássy* kijelentette, hogy az ősszel benyújtja a választói jog reformját.

A hentesek sztrájkjáról is érdekesen nyilatkozott a belügyminiszter.

Az ülés így folyt le:

Justh Gyula elnök elutazott és így *Návay* elnökölt az ülésen.

Elnök: Jelenti, hogy *Dardányi Ignác* miniszter azt kéri, hogy a vízi beruházási javaslatot terjesszék a közlekedési bizottsághoz is.

Mára *Demrecsányi György* jelentett be interpellációt. Etre fél két órakor tért át a Ház.

(Törvényjavaslatok.)

Thorotzkay Miklós gróf előadó: A pénzügyi bizottság nevében beterjeszti az appropriációs javaslatot.

A jelentést — s ezzel együtt a honvéd-

tisztok fizetését is — szombaton tárgyalja a Ház.

Nagy Dezső: Beterjeszti az igazságügyi bizottság jelentését az ügyvédi nyugdíjról szóló javaslatról.

Okolicsányi László: Az igazoló állandó bizottság nevében javasolja, hogy a kápolnai körületben megválasztott *Maczky Emilt* igazolják. (Helyeslés.)

(Mentelmi ügyek.)

Ezután *Baloghy Ernő* referált mentelmi ügyekről. *Fábry Károly* (rágalmazás), *Sekácsk Ferenc* (kihágás), *Ivánka Mlán* (izgatás), *Ivánka Imre* (párba) *Zanella Rikárd* (rágalmazás) mentelmi jogát felfüggesztették. (Ivánka Mlán érdekében *Brediceanu Coriolán* felszólt.)

Kovácsy Albert: *Olay Lajos* (párba), *Szentiványi Gábor* (párba), *Vázsonyi Vilmos* (becsületértés), *Fenyvesi Soma* pedig: *Sándor Pál* (párba), *Szilassy Zoltán* (párba), *Várady Imre* (párba) *Lengyel Zoltán* (rágalmazás) mentelmi ügyében referált. Valamennyi képviselő mentelmi jogát felfüggesztették.

Ezekután *Vlád Aurél* bejelentését tárgyalják *Brediceanu Coriolán* mentelmi ügyében. A Ház kimondja, hogy a bejelentést alaptalannak tartják, mert *Rakovszky István* alelnök nem sértette meg *Brediceanu* mentelmi ügyét.

Ezután *Baloghy Ernő* terjesztette elő a mentelmi bizottság jelentését arról a kérdéstről, hogy milyen közigazgatási hatóságok illetékesek a képviselők kiadatását kérni. A Ház kimondta, hogy a büntető ügyekben az ügyészségek, a jövedéki kihágásoknál Budapesten az adófelfüggetlő, a vidéken a pénzügyigazgatóságok. Ismertette ezután a bizottság jelentését arról a kérdéstről, hogy a polgári ügyekben tanúként megvádolt, de meg nem jelent képviselő ellen, a kiszabott pénzbüntetés behajtása céljából végrehajtás intézhető-e a mentelmi jog felfüggesztése nélkül?

A bizottság ajánlja, hogy ebben az esetben nem a képviselő személye, hanem vagyona ellen indítván a végrehajtás, azt el lehessen rendelni.

Kálosi József: Indítványozza, hogy az ügyet tegyék át az igazságügyi bizottsághoz.

Héderváry Lehel: Az igazságügyi bizottság nem lehet a mentelmi bizottság főlebbezési fóruma. Kéri az előadó indítványának elfogadását.

Simonyi-Semadam Sándor és *Mérey Lajos* az előadó álláspontján vannak.

Balogh Ernő: A bizottság állásfoglalását korrektnek tartom.

Kálosi József: *Simonyi* indítványát fogadja el.

Elnök a vitát bezárja.

Simonyi Semadam Sándor: A mentelmi bizottság csupán a Ház által hozzáutalt ügyekkel foglalkozhatik. Az eljárás tehát házszabályellenes volt. Éppúgy mint a vitának az elnök által való bezárása.

Elnök: A vitát helyesen zárta be, mert már senki sem jelentkezett szólásra.

Olay Lajos: A kérdés lényegéhez szól.

Elnök: Most már csak a házszabályokhoz szólhat.

Hock János felszólalása után *Günther Antal* kijelenti, hogy a bizottság jelentéséhez nem járul hozzá.

A Ház kimondta, hogy a mentelmi bizottság jelentését nem tárgyalja.

(Perczel és Csávossy.)

Csizmazia Endre előző ismerteti a Háznak *Perczel Dezső* volt házelnök és *Csávossy Béla* volt háznagy elleni ügyét, amelyet a Tisza-ára alatt felfogadott negyven teremszolga költsége miatt indítottak meg. A per folyamatban van, a jogügyi igazgatóság azt kéri, folytassa-e *Csávossy* ellen a pert, vagy sem. Az igazságügyi bizottságnak az a véleménye, hogy folytatni kell a pert.

A Ház elfogadta a jelentést.

Az elnök az ülést öt percre felfüggeszti.

Szünnet után

Csizmazia Endre előadó ismerteti a büntető perrendtartás módosításáról szóló törvényjavaslatot.

TANÜGY.

(—) Vizsgák sorrendje. Az aradi városi tanintézetek vizsgáinak sorrendjét a következőképpen állította össze az iskolaszék: június 13-ától 26-ig a polgári fiúiskolákban, 25. és 26-án a magántanulók vizsgálatai lesznek. Június 8-tól 25-ig a polgári leányiskolában tartják meg az évvizsgákat. 26-án a bizonyítványokat osztják ki. Június 11. és 12-én délelőtt és délután a *Wetzor János* utcai elemi leány- és fiúiskolában; — 10., 11. és 12-én délelőtt és délután a *Kossuth-, Hasszinger-, Szentpéteri* és *Erzsébetvárosi* leány- és fiúiskolákban; 11. és 12-én az *ujtelepi* leány-, 10. és 11-én az *ujtelepi* fiú-, 10., 11. és 12-én a *ségai- és a gáji* vegyes iskolákban tartják meg a vizsgákat délelőtt és délután. Június 6-án a tanyai elemi iskolákban lesznek vizsgák.

— Ki volt az a szomorú ember? — kérdém.

Anyám a szájára illesztvén a mutató ujját, hallgatást parancsolt.

Ekkor így szólt atyám:

— Ne úgy, asszony! Nem gyerek már a mi fiunk. S na külön kötöm a lelkére, hogy hallgasson, tudom, egy hangot sem fog szólni.

Ez a bizalom nekem jól esett és büszkeségemben s ébredező férfiasságom érzetében nagyot huztam magamon.

— Fiam, — kezdé ünneplően — tud meg, hogy az az ur, aki vendégünk volt s itt a mi földünk alatt hajt meg, senkise más, mint — *Vörösmarty Mihály*.

Az én tizenévesem salvem nagyot dobant a percben.

Vörösmarty Mihály! A „Szózat” költője? A „két szomszéd vár” írója; A „S:ép Ilonka,” a...

— Az, fiam. A *Vörösmarty Pista* bácsi testvérbátyja, aki *Ujvároson* az *Orcsyék* tisztartója.

Most tudtam hát, kithz hasonlít olyan nagyon *Vadász Miklós*! Hízen *Vörösmarty Pista* bácsi, kinek házában annyit fordultam meg szüleimmel, hányszor, de hányszor neveztek el a „Miska dagu:rotypijének.” (Mert akkor még nem létezett a fográfia.)

Atyám folytatá:

— Éppen a *Pista* bácsi igazította hozzám levélben. Tudta, hogy jó helyre ajánlja. Most

pedig már ott van az öccse házában. Ott meg még jobb helyen van.

Hogy elszorult a szívem e dolgok hallatára!

— Hanem hát nem addig a, fiam! Te hozzád is bizalommal van s egy nagy kérése van hozzád.

— Ho... hozzám? Oh, mi az, amit én tehetek érte?

— Jól ide figyelj hát, gyermekem! — S apám az ő puha, fehér kezével megsimította a fejemet. — Látod ezt a levelet?

Kivette a tárcájából s megmutatá.

Ma is megismerném száz közül azt a kés írást.

— Látom — felelém.

— Az van rátrva, hogy „Tekintetes *Vadász Miklós* asszonyságnak Pesten”. No, ez a tekintetes *Vadász Miklós* a *Vörösmarty Mihály* felesége. Holnap a délutáni vonattal úgy is felmegy iskolába. Ezt a levelet át fogod adni a költő nejének, aki már régen nem vett hírt az ő szeretett ura felől. Postán küldeni levelet nem mer, a rendőrség kitudhatná. Rád gondoltam. Azt mondtam neki: az én fiam okos fia s a kellő óvatossággal fog eljárni az átadásban.

— Oh, nagyon okos leszek, nagyon fogok vigyázni!

Jó anyámnak ugyan egy kis izgatottságot szerzett az én küldetésem, de apámmal végre megnyugtattuk.

Utközben vagy százszor megtapogattam a kabátom mellő részét: nem hullott-e ki onnan

az oda varrt levél. Egy szőke ur, aki szemben állt velem, azt kérdezte tőlem: tán kincset rejtgetek ott, hogy annyit tapogatom az oldal zsebemet?

— Kincset bizony! — gondolám magamban. Hát az iskolai bizonyítványomat — felelém bátran.

— Ja ugy — mondá a szőke ur és megvetéssel fordult el tőlem.

Másnap reggel már nyolc óra előtt szaladtam ki az *Ulói-utra*. Egy gazdag asztalosmesternek, *Alternek* a házában lakott akkor *Vadász Miklós*né.

A ház első emeletén a kerületi rendőrség hivatala volt s a kapu előtt *polcáj strázs* állt.

Első pillanatban azt hittem: a mindentudó rendőrség már értesült róla, hogy én levelet viszek *Vörösmarty Mihály* hitvesének. Aggodalmam tulzás volt. Erősen fogtam zsebemben az írást s elszántan léptem a kapu szíbe. A *polcáj* katona figyelmeire sem méltatott. A kapu alatt aztán egy kis tolettet csináltam: zsebkendőmmel levertem kabátomról a port s egyengettem magam. Aztán neki iramodtam a lépcsőnek.

Alig értem azonban az első emelet közepére, midőn valaki utánam kiáltja, hogy: „Hé! Hé! Jungi herr! Stähn bleibars! Ten briff!”

Visszafordulok... a rendőr volt. Szerelmes istenem! Hát mégis?

A *polcáj*-katona egy levelet nyujtott felém.

Andrássy a választójogról.

Osszel beterjeszti a javaslatot.

A király a belügyminiszter ellen.

— Az Aradi Közlöny távirati értesülése. —

Arad, május 27.

Mezőfi Vilmos hetenkénti interpellációjának ma meglelt a hatása. *Andrássy* Gyula gróf belügyminiszter a képviselőház mai ülésén válaszolt a szocialista képviselőnek az általános választói jog ügyében mondott interpellációira. Kijelentette a belügyminiszter, hogy a választó-reformot, melynek mérvéről egyáltalában nem nyilatkozott, *összel nyújtja be*, mivel a parlament munkarendje a nyári szünet előtt való benyújtást megakadályozta. Mikor Mezőfi válaszában ezt kétségbevonta, *Andrássy* kijelentette, hogy teljes határozottsággal igéri az ősze való benyújtást és ha ígéretét nem teljesíthetné, lemond tárcájáról.

A belügyminiszternek ezt az utóbbi nagyfontosságú kijelentését megmagyarázza az a bécsi értesülés, melyet alább közlünk. Ez részletesen elmondja azt a beavatott politikai körökben régóta tudott hírt, hogy *Andrássy* javaslatának benyújtását eddigelé a király akadályozta meg, aki ebben a kérdésben sokkal radikálisabb álláspontot foglal el, mint a belügyminiszter és a koalíció. E bécsi híradás szerint a király és a belügyminiszter álláspontja között olyan nagy az ellentét, hogy ennek következtében *Andrássy* az ősze beadja lemondását.

A belügyminiszternek a képviselőházban tett nyilatkozatáról és a királynak e kérdésben elfoglalt határozott álláspontjáról itt következik távirati tudósításunk:

— Jungl herr . . . habens brief verlurn!

A Vörösmarty levele volt. A Vörösmarty levele a rendőrség kezében, amelytől annyira féltettem.

Majd lezédültem a lépcsőkről.

— Vi habensz kopfoitstl aussl nemmensz, hamsz brifi fallen lassensz — magyarázta az emberséges cseh katoná.

Miután jól kijedtem magam, szörnyen kezdtem röstelni szelességomat. Ha okosabb rendőri kézbe kerül: mekkora baj, mennyi siralom származhatott volna belőle! S az én hitelemnek is vége, vége!

Olyan gyorsan kaptam ki a cseh kezéből a levelet, hogy szívességét megköszönni is elfelejtettem.

A második emeleten, a folyosón jobbra, a sarokban lakott Csajágy Laura az 5 gyermekével: egy barna fiucskával s két bájos szőke kis leánykájával.

Valamint én elfelejtettem megköszönni a polcáj-katonának, hogy átadta a levelet: aonképen a szép Vörösmartyné is elfelejtette megköszönni, hogy hoztam neki. Midőn a borítékon megismerte a felvonásokat: ha nem mondta is (mert hiszen még akkor nem mondhatta!), de érezte a Szilágyi brzsébet öröme: „O! áldott, oh áldott, a keze írása!” Csak oly mohón kapta ki kezemből a levelet, mint én a cseh katonáéból.

Aztán persze annál nyájasabb volt velem. Azt hiszem, egy kicsit sirtnunk is. De meg én is nyájaskodtam aztán a cseh katonával, hogy megint elmentem mellette.

Még kezet is fogtam vele.

Porzó.

Andrássy nyilatkozata.

A képviselőház mai ülésének végén *Andrássy* Gyula gróf belügyminiszter válaszolt Mezőfi Vilmos általános titkos választói jogot sürgető interpellációjára. A Ház ülésének ez a része így folyt le:

Andrássy Gyula gróf belügyminiszter válaszolt Mezőfi Vilmos interpellációjára a választási reform beterjesztése tárgyában. A reformot még a nyári szünet előtt szándékozott a Ház elé terjeszteni, a parlament viszonyok azonban közben úgy alakultak, hogy most a közelgő nyári szünet előtt beterjeszteni egy ilyen nagyfontosságú javaslatot nem lehet, mert nem lenne idő annak egyfolytában leendő tárgyalására. A közbeeső nyári szünet csak arra lenne jó, hogy azt a javaslat ellenségei — ilyenek pedig valószínűleg szép számban lesznek — a legmesszebbmenő izgatásra használják fel. Az ilyen izgatásnak pedig nem akarja az országot kitenni. Igéri azonban, hogy a Ház jövő ülésének elején feltétlenül elő fogja terjeszteni a reformot. A reform tartalmáról most nem nyilatkozik, ez időszertlenül volna Kéi válasza tudomásul vételét.

Mezőfi Vilmos nem veszi tudomásul a választ. Oka van tartani tőle, hogy ha a miniszter a tavaszi terminust nem tartotta be, az ősze vonatkozó ígéretét sem fogja megtartani.

Andrássy kijelenti, hogy eddig sohasem tett határozott ígéretet, de most kifejezetten ígéretet tesz és ha nem váltaná be szavát, nem is maradna meg miniszternek.

A Ház a belügyminiszter választát tudomásul vette.

A király akarata.

Az említett bécsi forrás ezeket mondja a választóreform sorsáról:

Andrássy Gyula gróf ma nyilatkozott a választói jogról, de érdemileg arról semmit sem mondott. Nem azért, mert nem akart, hanem azért, mert nem tudott. A választói jogra vonatkozó törvényjavaslat ugyanis készen van és *Andrássy* mégsem adhat belőle semmiféle izelítőt, mert ez a javaslat úgy, amint most van, sohasem fog a Ház elé kerülni.

Ez a javaslat azonban nem az első reformjavaslat. Ez már a harmadik a sorban és ősze meglesz a negyedik is. *Andrássy* már három ízben vitt kész javaslatot a király elé és ha megkapta volna a királyi hozzájárulást, már valamelyiket a Ház elé is terjesztette, vagy legalább is nyilvánosságra hozta volna és nem szoritkozott volna meg nem tartható újabb, meg újabb határidők ígéretésére, sőt ma úgy áll a helyzet, hogy *Andrássy* az őszi határidőt sem fogja betartani, sőt a javaslatot egyáltalában nem fogja benyújtani. Azért lesz általános és titkos választói jog, de azt más miniszter fogja beterjeszteni.

Andrássy és a király felfogása között oly nagy eltérés van, hogy ezt nem lehet áthidalni soha. *Andrássy* — ez a beavatott bécsi körök véleménye — becsületes junker, aki az új választási törvény keretében is fenn akarja tartani, illetőleg biztosítani az osztályuralmat. A király ellenben a legutóbbi nemzeti ellentállás megtorlásául feltétlenül ragaszkodik az általános, titkos és községenkinti választási joghoz legalább abban a mértékben, mely Ausztriában van.

Andrássy első javaslata minden magyarául irni és olvasni tudó számára egyenlő választási jogot akart, de titkos-

ság nélkül és körjegyzőségek szerint való szavazással. A király elutasította.

A második javaslat szerint volt minden, bárminő nyelven irni és olvasni tudónak választói joga, de megszorította ezt a jogot a plurális választói jog. A többi úgy, mint előbb. A király elutasította.

Legutóbb jött a harmadik javaslat, mely a másodiktól csak abban különbözött, hogy *Andrássy* ráfanyalodott a községenkinti szavazásra. A király ezt is elutasította. *Andrássy* negyedik javaslatára majd csak a delegáció után kerül a sor. Ha meg lesz a jövő évi közös költségvetés, *Andrássy* be fogja mutatni a negyedik és utolsó javaslatát, mert ez sem lesz olyan, minőt a király és a trónörökös akarnak és *Andrássy* akkor le fog mondani és lemondását el fogják fogadni akár általános válsággal jár, akár nem. Belügyminiszter pedig csak az lesz, aki feltétlenül megcsinálja az általános, egyenlő, titkos és községenkinti választói jogot.

Az aradi Nemzeti Színház bajai.

A tanítóképző gazdasági kertje.

Az építészeti bizottság ülése.

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, május 27.

Az aradi Nemzeti Színháznak, már mint az épületnek, annyi sok és nehezen reparálható hibája, hátránya és baja van, hogy radikálisan csak úgy lehetne rajta segíteni, ha lerombolnák és egészen új színházat építenének a helyébe.

A szépművészeti bizottság mai ülésén foglalkozott azzal a rengeteg fogyatkozással, melyek miatt a színház egyike a legkellémetlenebb tartózkodási helyeknek. A bizottság kénytelen volt konstatálni, hogy az anomáliák nagy és jelentősebb részén nem tud segíteni, mert a városnak nincs annyi pénze, hogy alapos tatarozást végeztessen az épületen s így a közönség a léghuzamtól tovább fog szenvedni és dűdregni, mert a színház tulajdonosa — a város — sokkal nyomorúságosabb pénzügyi viszonyok között él, semhogy hatvanezer korona költséggel a légfűtést alkalmazhatná. A reparációk azért megemésztenek majd néhány ezer koronát, a toldozás foitozás után azonban újra el fognak hangzani a jogos és gyakori panaszok.

Az építészeti bizottság, mely ma délelőtt fél tízkor tartott helyszíni szemlével egybekötött ülést, *Szendrey* Mihály színházigazgató beadványával foglalkozott első sorban. Az igazgató azt kérte, hogy az egész színpad és a bejárat előtt lógó lámpák villamos árammal világítsanak. A bizottság ezt a kérelmet elutasította. Az a felfogás vált ugyanis a tagok közt általánossá, hogy a színpadi világítási hatások tökéletesítése nem annyira köz, mint inkább az igazgató magánérdeke. Szívesen hoz a város áldozatot a kiállítási operettek névéjának emeléséért — mondta a bizottság legelső tagja, — de ezt az áldozatot viseljék közösen: város és igazgató. A fűtés kérdésének megoldása hosszú eszmecserére adott okot. A bizottság legszívesebben radikálisan akarna a bajon segíteni, még pedig a központi gőzfűtés alkalmazásával, de ez körülbelül hatvanezer koronával terhelné a városnak amugy is gyengyében álló pénztárát s ezt az eszmét akkorra tették félre, ha az egész épület átalakítása kerül napirendre.

A színházat ugyanis lehetetlen úgy fűteni, hogy az előadás végéig egyenlően meleg le-

gyen. Ezt az okozza, hogy a színpadon leszerelték a gázlámpákat, továbbá mert az udvarra vezető vészkijárat és a színpadról nyíló ajtók rendszerint nyitva állanak s a fűtés jó része az utcára illanik. Ezért azt határozták, hogy a színpadi ajtókra pneumatikus zárókészüléket alkalmaznak s a vészkijárat vasajtóját úgy alakítják át, hogy az csak a ruhatárból legyen kinyitható. Az igaz, hogy ez olcsó, ellenben keveset fog használni. A páholyok üléseit, melyek a néhai bársony utolsó foslányai nyomán még bársonyüléseknek voltak mondhatók, egy nagy adag jóakarattal, újra fogják kárpitozni. Lekerülnek a páholyoszlopokról a régi jó idők s a lavendula illatra emlékeztető fehér lepedők is, melyek arról voltak híresek, hogy kimosatásuk huszonöt éves jubileumát készülték megünnepelni. Helyükre az oszlopokon plüss vánkocokot erősítenek.

A szabadság téli vészkijáró mellé egy egy ajtót vágnak. A ruhatár elhelyezése ügyében nem határozott a bizottság, mert a Városház-kávéház átalakítás munkálatai nélkül ez a kérdés nem oldható meg. A mérnöki hivatal bízzák meg azal, hogy számítsa ki, mibe kerülne az átalakítás. A bizottságunk valószínűleg az a véleménye, hogy ha a közönség azt fogja hallani, hogy a mérnöki hivatal rengeteg summát mutat ki és ezt a tekintélyes számot kifüggesztik a ruhatárban, akkor jobban összehuzza magát és nem fog életveszélyesen tolongani. Mert hát a dolog úgy áll, hogy ha a ruhatárt bővíteni akarják, akkor az egyik üzletet át kell alakítani s a város ezerhat száz korona bért veszene ezzel. Már pedig a több szór említett koldus állapot mellett ezzel a népszerűtlen gondolattal nem mer a tanács a közgyűlés elé lépni. Valami nagy szerencsétlenségnek kell előbb a ruhatárban történnie, hogy az ott uralkodó közveszélyes állapotokon segítsenek.

Tizenegy órakor másodízben ült össze az építészeti bizottság, hogy a tanítóképző intézet kérelmét tárgyalja. Láng Mihály igazgató is részt vett az ülésen.

Az intézet azt kéri a várostól, hogy a mostani gazdasági kert helyeit, mely a pécskai uton van s így pedagógiai szempontból a haszna rendkívül csökken, a város az intézet közelében adjon telket kertészeti célokra. A Palóczy-féle szabályozási terv ugyanis az intézet mögötti területet már mint gazdasági kertet képzel el s a bizottság ezt az ezerhat száz négyszögöl területet hajlandó is lett volna átadni, de a tárgyalás befejezése előtt kitént, hogy nem lenne elég nagy. Azért a bizottság más megoldást keresett. Azt ajánlja a közgyűlésnek, hogy a város vegyen a katonai kincstártól a várhoz tartozó területből a Maros balpartján három katasztrális holdat, ezt vegye körül védő gáttal s építsen ott kertésziakat. Ezért a kormány átengedi a mostani kertben levő és tizezre ezer koronát érő gazdasági épületet, továbbá a félholdnyi szőlő területet, mely már a múlt évben ezer koronát jövedelmezett. A telek maga is nagy értéket képvisel, mert kitűnő házhelyek használhatók ki belőle.

Láng igazgató kérelmét azal támogatta, hogy a gazdasági kert közelsége a városnak is érdeke, mert ott hetenkint népszerű kertészeti előadásokat akar tartatni az intézet kertészeti előadójával.

Az előadásoknak meghallgatására a pécskai-utra senki sem jön el, minthogy nagyon messze van. A bizottság a legmelegebben ajánlja a közgyűlésnek a cserét.

A titokzatos Dreyfusz vendégszereplése Aradon.

Rablás vagy szerelem?

— Az Aradi Közlöny tudósítójától —

Arad, május 27.

Ahány detektívje csak van a bűnügyi rendőrségnek, az ma mind kerékpárra kapott s a szélrózsa minden irányába nyílsebese száguldott szét, hogy egy rablási kísérletnek a tettesét kézre kerítse. A rendőrséget telefonon ugyanis arról értesítették, hogy ma délután a Tököl Imre utca 54. számú házban levő szatócsüzletnek tulajdonosnőjét, özvegy Csabay Jánosnét egy sivart vásárló idegen megidomáta, fojtogatni kezdte s kiakarta rabolni. A világos nappal elűvetett rablómerénylet híre természetesen gyorsan elterjedt az egész városban s szenzációs részletekkel tarkítva olyan formán járta be az utcákat, hogy a gyenge idegzetű embert ugyancsak próbára tette az esemény történetének végighallgatása. Például a Központi kávéház egyik asztalánál ülő társaság már arról is tudott, hogy kéjgyilkosságról van szó s egyik tagja a társaságak, aki külföldön járt, erősítgette, hogy a tettes személyleírása után ítélve, nem lehet más, mint a berlini Jack, a híres hasfelmetsző. És így tovább.

A tettes azonban ezóta már szabadlábban jár, bizonyára el is utazott Budapestre, mert az említett szatócsüzletben sem kéjgyilkosság, sem rablás nem történt, hanem egy bajorországi ember, aki cél nélkül sétálva töltötte az idejét Aradon, azt hitte, hogy itt minden szabad s az üzlettulajdonosnővel nem tudva megértetni magát német nyelven, a keze után nyúlt, így akarva tudára adni: mennyire tetszik neki a nő. Az asszony lármát csapott, mire az lieggen, akit Dreyfusz Zsigmondnak hívnak, jobbnak látta kerekét oldani.

Ezt a kétértelmező kézmozdulatot özvegy Csabayné félremagyarázta. A tolatkodó idegen megaviseletéből arra következtetett, hogy az talán rabolni akart és rendőrséget telefonált. A rendőrség az első hír vétele után mozgósította a detektíveket, akik Dreyfust az új-aradi vároháznál utólérték, leartóztatták és előállították. A bajor férfi elmondotta, hogy neki eszé ágában sem volt rabolni, csak tréfálkozott az üzlettulajdonosnővel, aki valószínűleg nem értette őt meg, mert németül beszélt. Személyazonosságát egy nála talált sürgönynyel igazolta. A bajorországi Bessingen községből való kereskedelmi alkalmazott, Konstantinápolyba törekszik, mer ott állást akar elfoglalni. Mindenesetre gyanú, hogy egy külföldre utazónak ne legyen utlevele. Dreyfusz tudnillik Orsováról érkezett ma délután Aradra, mert nem eresztették át a határon s Budapestre törekszik, hogy a nemzeti konzulátusnál utlevelet eszközöljön ki.

A nála talált távirat szerint a bessingeni rendőrség arról értesítette az emmerichi rendőrséget (Bajorország) amely szintén letartóztatta Dreyfust, mert nem volt nála semmi igazolvány s állás nélkül bolyongott, hogy Dreyfusz büntetlen előéletű és semmiféle eljárás ellene folyamatban nincs.

Özvegy Csabay Jánosné, akit a rendőrség megidomáta az alibiztos rabló személyazonosságának megállapítása miatt, megmaradt a kihallgatás alkalmával is annál a véleményénél, hogy az idegen rablómerényletet akart elkövetni.

— Délután három órakor jött be az üzletbe — így mondta el az özvegy — ez az elegáns ur és egy trabukkó szivart kért. Mi-

után kiszolgáltam őt, leült egy székre és németül beszélt hozzám. Én nem értettem, de gyanat keltett bennem, hogy az üzletbe jött gyermekeknek kracjárt adott s cukrot vétetett velük. Jó ideig ült az üzletben s mindent gondosan szemügyre vett. Egyszer csak engem az ajtóhoz hívott egy cseléd, aki gyermekocskit tolt maga előtt s két kracjárt kért valamit. Kiszolgáltam s mikor az ajtóból vissza tértem a pult mögé, akkor felállott a székről, felém jött, megragadta a balkezemet, amire én erősen meglöktem, ő pedig a torhom felé nyúlt. Hátra huztam a fejemet s így nem tudott elérni, de mégis fülem felé kapott s azt erősen megszorította. Félelmemben klabálni kezdtem, mire eleresztett s az üzletből eltűnt. Azt hiszem, hogy rabolni akart.

A rendőrség azonban özvegy Csabayné előadása és adatai alapján nem látta bebizonyítva a rablás kísérletét s szabadlábra helyezte Dreyfust, aki este el is utazott Aradról. A rablás kísérlete azért sem valószínű, mert Dreyfusz elegánsan öltözködő, arany órával és lánccal rendbe kezű ember, a kinek ezenkívül a tárcájában is volt még egy csomó bankó.

Vlád Aurélnét elítélték.

Egy hónapi államfogház és 300 korona.

— Az Aradi Közlöny távirati értesülése. —

Arad, május 27.

Rendkívül érdekes bűnpörben ítélték ma este a dévai büntető törvényszék Vörös táblabíró elnöklete alatt. A bíróság előtt Vlád Aurél országgyűlési román képviselő felesége és annak anyja, valamint Lula Péter bábolnai román pap állottak vádlottakként a magyarság ellen való izgatás miatt.

A múlt esztendő május havában történt, hogy a bábolnai magyar iskolában látogatást tett Vládné az anyjával, meg Lula Péter pappal.

Amikor beléptek a terembe, a gyerekek magyarul üdvözölték őket:

— Isten hozta.

Vládné, az anyja és a pap ez ellen kikelték. Vládné többek között ezeket mondotta:

— Nem ér semmit a magyar nyelv; ne is tanuljátok gyerekek ezt a nyelvet.

Az ügyészség magyarság ellen való izgatás miatt vádat emelt az iskola látogatók ellen, akik ma kerültek a dévai törvényszék elé. A vádat Pinger kir. ügyész képviselte, a vádlottakat Pap Jusztin dr. ügyvéd védte. A vádlottak tagadták a vádat, habár az egyes inkriminált tetteket és kifejezéseket beismerték. Azt nem tagadta Vládné, hogy sztrájkra izgatta a román gyerekeket a magyar nyelv ellen.

A kihallgatott tanúk közül sokan a vádlottak ellen vallottak. Az egyik tanu elmondotta, hogy Vládné amikor a bábolnai iskolából kijöttek, ezeket mondta a román szülőknek:

— Ilyen iskolába ne adják a gyerekeiket. Inkább küldjék marhapasztornak. A magyar nyelv tanítása úgy is csak a marhaőrzésre kvalifikálja az embereket.

A bíróság Vládnét 1 hónapi államfogházra és 300 koronára büntette, a többi vádlottakat pedig felmentette. Föltűnést keltett, hogy Vládné az egész tárgyalás alatt állandóan gunyosan mosolygott, amikor a magyarokról volt szó.

nélkül szórakozhatunk. Most pedig induljunk Temesvárra, ma este mulatni akarok.

Egy zümmögéssel Temesvár felé veszik utunkat. Daru.

Nyugalomba vonuló altábornagy

Az aradi 33. gyalogezred hadosztály-parancsnoka ma három hónapi szabadságra ment. Az altábornagy többé nem is tér vissza állásába: nyugdíjba megy, mert konfliktusa támadt egy ezredessel, akinek Ferenc Ferdinánd trónörökös a protektora

Egy alarm áldozata.

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, május 27.

A nagyváradi helyőrségnek szenációja van: Liebstadti Rukovina Emil altábornagy, a nagyváradi hadosztály parancsnoka ma megvált a katonai szolgálatától és legközelebb nyugalomba vonul. Ez Aradot azért érdekli, mert az aradi 33. gyalogezred a nagyváradi hadosztályba tartozik, ennek pedig Rukovina a parancsnoka.

Ez a nevezetes esemény nem éri váratlanul a garnizont. Régóta rebesgetik már, hogy az altábornagy állása megrendült s valószínűleg még a tavasszal bucsuzik a helyőrségtől. Ez most tényleg meg is történt.

A nyugdíjazás okául különféle verzó kering. Több oldalról nyert információ szerint Rukovina Emil karrierjének befejezése Vivenott Oszkárnak, a nagyváradi ezred volt parancsnokának távozásával áll kapcsolatban. A két magasrangú katonai között ugyanis nemrégiben külföldi konfliktus támadt. Rukovina Emil altábornagy ez év elején, — mint az rendszeren szokás — alarmot tervezett. Az alarm idejét a tisztikarral közölni nem szokták, mindamellett ennek a terminusa csaknem mindig köztudomású válik. Valószínű tehát, hogy a tisztikar az idén is tudta a bekövetkező alarm idejét. Az altábornagy mellett meg van az ezredparancsnoknak is az a joga, hogy bármikor alarmot fuvasson. Ezt az idén Vivenott Oszkár ezredes el is rendelte. Az ő alarmja most véletlenül éppen egy nappal előbb esett, mint a hogy a helyőrségi alarmot az altábornagy tervezte. Rukovina Emilnek éppen ezért nagy meglepetésére szolgált, mikor látta, hogy az ezredes alarmja az ő tervét meghusztolta. Ebben célzatosságot látott az ezredes részéről s a miatt Vivenott Oszkár konfliktusa támadt.

Mikor az összezördülés híre a kaszárnyákban kiszivárgott, nyomban szárnyra kelt az a mende-mondó, hogy Vivenott Oszkár nyugdíjazni fogják. A találgatást megerősíteni látszott az is, hogy az ezredes néhány hónappal ezelőtt szabadságra ment. Régtől tudták, hogy többé nem is tér vissza. Ez valószínűnek is bizonyult, csak hogy sokkal más eredménnyel, mint a hogy sutogták. Vivenott Oszkár ugyanis fiatalabb tiszti korában Ferenc Ferdinánd főherceg mellett szolgált s így a konfliktus elintézésénél magasrangú szószólója volt. Köriből erre vezethető vissza, hogy az ezredes a múlt hó elején soron kívül kinevezték az ötödik hadosztály parancsnokává, vagyis vezérőrnagygyá léptették elő.

A konfliktusnak ez volt az első felvonása. A második most következett be. Rukovina Emil altábornagy pozíciója megingott. A generális ezért nemrégiben megrongált egészségi ál-

lapotára való tekintettel három havi szabadságot kért. Ezt meg is kapta. Az altábornagy ma utazott el nejével együtt Nagyváradra. A tábornokok testületében még megjelenik ő fel-sége jubileumi ünnepélyén Bécsben s azután megkezdi a szabadságot. A három hónap letelével nyugdíjba megy. A helyőrség parancsnokságát a mai nappal Cankl Rudolf vezérőrnagy vette át. Rukovina Emil távozását a garnizonban mélyen fájlatják. Alig egy esztendeje nevezték ki Nagyváradra Csanddy Arrhur helyébe, akinek súlyos szembaja miatt kellett odahagyni fényes pozícióját.

Döntés

az aradi földmívelési palota ügyében.

Fodor és Reisinger-cég építi.

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, május 27.

Az aradi földmívelésügyi palota ügyében, mint Budapestről értesülünk, megtörtént a döntés a földmívelésügyi minisztériumban. A hatalmas épület munkálataira beérkezett hetvenegy pályázat közül az összes munkálatokat 15 százalék kivételével Fodor és Reisinger aradi cég kapta meg, a többi 15 százalékot pedig más aradi pályázók nyerték el.

A földmívelési palotára az árlejtés tudvalevőleg április 23-án járt le. A munkálatokra, mint akkor megírtuk, 71 pályázat érkezett be, melyek közül azonban csak kettő vonatkozott az összesített munkálatokra, a többi pedig vagy egyes munkálatokra, vagy csoportokra tett ajánlatot. Az összesített munkálatokra pályáztak: Incze Lajos és társa cég Nagyvárad és Fodor és Reisinger cég Arad. Az első ajánlat végösszege 392.777 korona, a másodiké 370.955 korona. Az aradi cég ajánlata azonban nem terjedt ki teljesen a munkálatok összeségére, amennyiben a munkálatoknak mintegy 15 százalékát kivészi az összesítésből.

A beérkezett ajánlatokról a földmívelésügyi minisztérium műszaki hivatala tett jelentést, amelynek alapján a minisztériumban Mezőssy Béla államtitkár elnöke alatt ma megbeszélések folytak. E megbeszéléseknek, mint hiteles helyről értesülünk, lett az eredménye, hogy az összesített munkálatokat a Fodor és Reisinger cég nyerte el, a munkálatok 15 százalékát pedig más, szintén aradi iparosok kapták meg.

E döntésben, mely különben hivatalosan csak a napokban kerül nyilvánosságra, különösen a helyi ipar pártolásának szempontja vezette a minisztériumot. Aradváros tanácsa ez irányban tudvalevőleg fel is irt a minisztériumhoz, mely mint az eredmény mutatja, tekintetbe is vette a város jogos kívánságát.

Az új palota, mint ismeretes, a Széchenyi- és Ferdinánd-utcák sarkán levő Vásárhelyi és Takácsy-féle telken fog épülni. Ha a döntés hivatalosan nyilvánosságra kerül, azonnal hozzáfognak a régi épület lebontásához és megkezdik a földmívelési palota építését. A kétemeletes impozáns épület még az idén tető alá kerül és egyike lesz Arad legdiszesebb épületeinek.

NYÁRJ VERSEK.

*
Őszel, télen, tavasszal
Valahogy szól a lant,
De nehezebben csendül,
Ha nyár van itt alant.

A rimek, tudja Isten,
— Akár az emberek. —
Lustábban jönnek, mennek,
S hamisan zengenek.

A verszab is ilyenkor,
Mely fürge volt előbb,
A rekkenő melegben
Csak úgy alélva lép.

Mely hide, friss, beszédes:
Volt mindig máskoron.
Most látszik a verejték
Mindegyik verssoron.

Ha hívogatom szépen
A páros rimeket,
Azt mondják, dehogy jönnek,
Lagyon nagy a meleg.

Ha hívom azt a rimet,
Amely ölelkező,
Azt mondja, ily melegben
Dehogy is jönne ő.

Tavasszal, télen, őszel
Szívesen jő, ha várom,
De — mondja némi gunnyal —
Ki ölelkezik nyáron? ! F.

A soborsini tetszhalott.

Főlébredt a boncolás alatt.

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, május 27.

Tegnap számunk egy rövid hírében megírtuk, hogy öv. Trippa Jusztinné soborsini hatvan éves munkásszony háza padlásán felakasztotta magát és mire a szomszédok észrevették, meghalt. Ez a közlemény a soborsini halottkém hivatalos megállapítása nyomán került a lapokba. Mint ma értesülünk, az öregasszony csak tetszhalott volt, mert a hullaszemlélet teljesítő járásorvos élesztési kísérletekre magához tért.

A különös esetről a következőket jelentik:

Az aradi ügyészségnek tegnap délután Soborsin község előjárósága telefon útján hivatalosan azt jelentette, hogy öv. Trippa Jusztinné soborsini lakos felakasztotta magát és meghalt. Az előjáróság a jelentésének megtétele előtt a községi halottkém megvizsgálta az öngyilkos öregasszony testét és megállapította a halált.

Az ügyészség nyomban a jelentés vétele után intézkedett a rendőrorvosi hullaszemle teljesítése iránt, amelyre Murády Árpád soborsini járásorvost bízta meg. A szemle eredményéhez képest az ügyészség vagy megadja a temetési engedélyt, vagy elrendeli a felboncolást.

Az orvos már megkezdte a boncolást, vagyis néhány jelentéktelen sebet ejtett az öregasszony testén, amikor az óvatos vizsgálódás közben több olyan szimptomát vett észre, amelyek kétséget támasztottak benne, vajjon az asszony tényleg halott-e. A test ugyan merev és hideg volt, de az orvos — bár alig észrevehető mértékben — némi élettani tüneteket tapasztalt az asszonyon. Erre Murády dr. élesztési kísérletekhez fogott. Mesterséges légzést alkalmazott és a szív tájékát erősen dörzsölte.

Fél órai fáradságos munka után a holtnak vélt asszonyon az élet kétségbevonhatlan jelei mutatkoztak, a szív működése lassan megindult és *Trippáné felnyitotta szemét.*

Az orvos ezután a halálból visszatért asszonyt gondos kezelés alá vette, de életben maradásához kevés a remény. Az öreg asszony ugyanis majdnem egy teljes napon át eszméletlenül feküdt és ez idő alatt természetesen semminemű táplálékot nem vehetett magához. A hosszú stagnálás alatt a salivverés rendkívül gyengült és ehhez hozzájárult, hogy a költő, amelyivel Trippáné magát felakasztotta, az asszony nyakán súlyos sérüléseket okozott.

A község lakócai között az eset nagy feltűnést és csodálkozást keltett, mert épen ma délután készültek az öreg asszony temetésére.

TARKASÁGOK.

Asszony a sorozáson. Nagy riadalom volt ma délelőtt az aradi sorozó-bizottság előtt. A hatóság a mai utóállásra beidézte, mint harmadik korosztályu állításkötelest, Sós Viktória huszonhárom esztendősen menyecskét is, aki mint fia van anyakönyvezve, s így kénytelen-kelletlen eleget is tett az idézésnek, nehogy hivatalos uton állítsák elő. A lenge ruhában várakozó legények között a csinos asszony megjelenése érthető feltűnést keltett.

— Mit akar maga itt? kiáltott rá az ügyeletes káplár.

— Kérem — mondta félve a menyecske — ezt az idézést kaptam.

A káplár az idézést nyomban átadta a sorozó-bizottságnak, amely nevetve törölte a ritka állítás köteles nevét a hivatalos listából. Az egyik orvos ugyan erősködött, hogy a tévedést személyesen kell konstatálnia, de a vizsgálat még sem történt meg. Először maga Sós Viktória bosszankodott legjobban, mert amikor kiment, ezt motyogta:

— Szerettem volna pedig, ha megvizsgálják, egy szerettem volna látni, hogy lell ki a hideg ezeket a katonákat.

Kellemetlen tréfa. Van a külváros egyik szűk utcájában egy kis koresma, amely megszokott tanyája a fiatalabb hivatalnokoknak. Néha néha vacsora után megszavaznak maguknak a költészetéből egy pár üveg árpalét.

A minapában két ifju megbeszélte, hogy estére betérnek a csapszékbe és egy kicsit elpityizálnak. Az egyik jóval korábban érkezett a kurta vendéglőbe. Az étkezés végeztével rendelt egy üveg sör, majd egy másodikat, de a társa csak nem jelenkezett. Nem akarta tovább folytatni az iddogálást egyedül, nehogy időnek előtte megártson neki, viszont szeretett volna a pajtásának eldicsekedni, hogy ő mennyit elfogyasztott már magánosságban. Ezért megkérte a pincért, hogy tegyen még négy üveg sör az asztalra. Mikor ez megtörtént, türelmesen várt. Közben még pincérváltás volt, majd belépett a cimborája. Ezekkel a szavakkal helyezkedett el:

— Na, te már ilyen formában vagy?! Mondhatom, hogy remekül csinálod.

— Semmi, kérlek, csak hat üveg. Hát az is valami?!

— Ez az. De majdmost folytatjuk. Engedd meg, hogy az ezután következő flaskákat én fizessek. Csak semmi ellenkezés! Megharagszom.

És együttesen beljebb mentek hét üveggel. A hetedik után fizettek. Előbb az, aki később jött.

— Volt egy székelygulyásom és hét üveg söröm.

Azután a másik:

— Egy töltött káposzta dagadóval és két üveg kőbányai.

— Ejnye, de beragtal — mondja a társa. — Hiszen neked hat üvegged volt.

Az ipse nem maradhatott szégyenben, leszurkolta hát a négy üresen hozott üveg árát is.

EGYESÜLETI ÉLET.

(*) A „Rákóczi Társaság“ választmánya f. hó 30 án, szombat este 8 órakor rendkívüli ülést tart. Kérjük a t. tagokat, szíveskedjenek teljes számban megjelenni, hogy az elnökválasztó rendkívüli közgyűlést előkészíthessük. Az elnökség.

A közöskonyha automobilja.

Ételhordás benzomotoron.

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, május 27.

Ama kevés újítások között, melyek az utóbbi időben Aradon beváltak, szinte páratlanul áll nemcsak nálunk, hanem az egész országban a közöskonyha intézménye. Mikor vagy háromnegyed évvel ezelőtt tisztviselői körökben megindult a mozgalom a közöskonyha létesítéséért, nagyon sokan kételkedéssel fogadták az akció komolyságát. Az erkölcsi érveken kívül gazdaságilag is lehetetlennek mondták a közöskonyha fenntartását és ennek az utóbbi állításnak igazat látszott adni az a körülmény, hogy az ország több városában rövid idő alatt kudarcot vallott sok hasonló vállalkozás.

Az aradi közöskonyha eddigi működése fényesen rácsafolt azokra, akik e tervet annak idején ellenesék. Néhány hónapi fennállás után már szövetkezetté alakult és ettől az időtől kezdve folyton fejlődésben van. Tagjainak száma egyre szaporodik, berendezése tökéletesedik, működésével pedig a tagok nagy meglepedését vívta ki.

E sikerben nagy része van a közöskonyha vezetőségének, amely most is egy kiváló újítással akarja még tökéletesebbé tenni ezt az intézményt. Hibája volt ugyanis eddig a közöskonyhának az, hogy az ételek házhoz szállításáról délben és este maguknak a tagoknak kellett gondoskodni. Különösen baj volt ez azoknál a családoknál, melyek a közöskonyhától nagy távolságra laknak és akik így sokszor nagyon kihűlt ételeket, különösen hideg leveket kaptak. A cseléd küldés különben is sok bajjal járt s ezért már régebbi idő óta gondolkodik a vezetőség azon, hogy lehetne e hiányokon segíteni. Eleinte úgy volt, hogy a mai konyhától távol, a város másik részén is felállítanak egy konyhát, miután azonban ennek keresztülvitele több akadályba ütközött, most más tervet gondolt ki a vezetőség. Elhatározták, hogy a közöskonyha számára egy *teherhordó automobil* szereznek be és ezen a motorgépen *szállítják a tagok lakására az ételeket.* Ez természetesen nagyon meggyorsítaná az ételhordást és még egy nevezetes előnnyel járna. Az automobil ugyanis könnyű felszerelni egy *melegítő készülékkel*, amely — különösen hidegebb időben — megakadályozná a levek és általában az étel kihűlését. Ezt a praktikus és a tagok számára nagy előnnyel járó tervet úgy szándékoznak keresztülvinni, hogy minden egyes tagtól hónaponként 2-3 koronát szednének be ételhordásért, amely díjakból asután néhány év alatt törleszthetnék az automobil árát.

A közöskonyha igazgatósága legközelebb foglalkozni fog ezzel az eredeti tervvel. Érdekes megemlíteni, hogy a nyilvános vállalatok között az országban eddigelé egyedül a budapesti posta alkalmas szállításra motorgépeket.

HIREK.

A ferencjózsefisták.

Ilyenkor pünkösdi táján egymásra következnek a diák kirándulások. Dunántulról Erdélybe, Erdélyből Dunántulra, északról délre vándorolnak a magyar diákok, hogy amit a földrajz órákon a könyvből megtanultak, azt távol az iskola szürke falaitól saját szemekkel tapasztalják. Aradon is egymást váltják fel mostanában a kiránduló diákok. A mi városunk nagy piros betűkkel van beírva a történelem könyvébe és ez a pirosan gyászos emlék mindig itt tartja egynehány órára azokat a fiatal szíveket, akik lelkesedéssel és kegyelettel vándorolják át szép Magyarországot.

Tul a Maroson egy kis domb emelkedik, amelyről szintén elmondhatná a költő, hogy ez az a hant, a mely ideköt. Nemcsak bennünket köt ide, hanem idevonzza minden magyar szívét. Legerősebben pedig a magyar fiukét, akiknek szemében örök időkre a legdicsőbb emlék, a legszentebb példa lesz az aradi tizenhármaké.

Magyar diákok, akik Aradot utba ejtik, el is zarándokolnak mindig a vesztőhelyre. Koszorut tesznek a Nagyok emlékére, imát mondanak, himnusz zengenek a hősök dicsőítésére. Kötelességük ez, nincsen is benne semmi említeni való. Nem is szoktunk erről külön megemlékezni és hogy mostan mégis egy ilyen esetenk szenteljük ezeket a sorokat, annak megvan a maga különös oka.

Diákok jöttek most Aradra, fényes uniformisban, hosszú karddal oldalukon, egy kormányzónak legszemélyesebb vezetése alatt. Katonai mintára szabott sapkájukon ott állott ez a három jel: *I. F. J.* Ezek a diákok a budapesti *Ferenc József-intézet* növendékei voltak. Tanulmányutat tettek Délmagyarországon át Belgrádba és hazafelé mentükben megállót tartottak Aradon. Egy napig voltak itt, megtekintették a 48-as muzeumot, a vértanu-szobrot, a vesztőhelyet. A vesztőhelyre koszorut is tettek.

A Ferenc József-intézet növendékei megkoszorúzták a vesztőhelyet. Azok, akik ismerik ezt az előkelő intézetet, ezt a félig katonai, félig mágnás-jellegű iskolát, amely magának a királynak nevét viseli, bizonyára jóleső érzéssel fogadják ezt a hirt. Nem nagy jelentőségű de mégis értékes jele ez a haladásnak, a hazaszeretet kimutatásában való bátorság terjedésének, ócska előítéletek, gyáva szolgálalkúságok oszladozásának. Ezt az örömdetes eseményt tudomásul kell vennünk, mert mégis más ez, mintha a kecskeméti vagy a szegedi diákok teszik koszorújukat a negyvenkilences hősök emlékoszlopára.

Ezen a jóleső érzésen kívül még valami kívánczik tollunk alá, hallván a ferencjózsefisták dicséretes cselekedetét. Ha már ennyire megbirkóztunk az előítéletekkel, ha már ennyire ha-

A dánosi haramiák.

Szigoru verdikt.

Pénteken hirdetik ki az ítéletet.

— Az Aradi Közlöny távirati értesülése. —

Arad, május 27.

A dánosi bűnpörben ítélkező esküdtek ma hirdették ki a verdiktet. Tegnap délelőtt tizenegy órakor kezdték meg a tanácskozást a megyeháza közgyűlési termében s attól a pillanattól fogva nem érintkeztek senkivel. Ott terítették nekik vacsorát és ott töltötték az egész éjszakát. A bíróság a lehetőségig gondoskodott a kényelmükről, de azért nagyon ki vannak merülve. Látszik rajtuk, hogy álmatlanul töltötték az éjszakát.

Az a verdikt, amelyet az esküdtek főnöke ma délelőtt hirdetett ki, szinte páratlan a magyar igazságszolgáltatás történetében, aminthogy a vádlottak is példátlan kegyetlenséggel, vadállatok módjára gyilkoltak és raboltak. Az esküdtek az előre megfontolt gyilkosságokra, a rablásokra, a megbecstelenítésekre és a gyűjtogatásra vonatkozó ügyészi kérdésekre kivétel nélkül igennel feleltek. Súlyosbító körülmény, hogy a vádlottak valamenynyien büntetett előéletűek. Így például Balog János Párnó egy más ügyből kifolyólag tíz évi fegyházra van ítélve.

Az érdeklődő közönség ma ismét zsufolásig megtöltötte a termet, úgy, hogy délfelé már türhetetlen volt a hőség. Visszafojtott lélegzettel, halotti csendben hallgatták az esküdtönök szavait és egy alkalommal, amikor szünetet adott az elnök, megélték őket.

A mai napon történekről a következő részleteket jelentik:

Az esküdtek igazmondása.

Rónay Kamill elnök fél tízkor nyitotta meg a tárgyalást. Az esküdtek elfoglalták a helyüket, csupán a vádlottak hiányoznak, akiknek a perrendtartás értelmében később hozzák tudomásukra a verdiktet. Az elnök a tárgyalás megnyitása után nyomban felszólította az esküdteket, hogy választott főnökük által hirdessék ki határozatukat. Az esküdtek felállanak és főnökük, Vallay Gusztáv dr. ügyvéd elmondja a következő esküt:

— Becsületemre és lelkiismeretemre Isten és ember előtt bizonyítom, hogy az esküdtek határozata a következő:

A dánosi négyszeres gyilkosság.

Az esküdtek főnöke olvassa:

Balog János (Párnó) bűnös-e abban, hogy 1907. évi július 19-ikén, este tíz óra tájban, az Alberti község határában lévő Alsódános pusztán az ugynevezett Szarvas-csárdában, akár egyedül, akár mással előre megfontolt szándékkal Szarvas Istvánt megölte? — Hétnél több igen.

Lakatos Lajos (Dolár) bűnös-e abban, hogy 1907. évi július 19-én, este tíz óra tájban, az Alberti község határában lévő Alsódános pusztán az ugynevezett Szarvas-csárdában, akár egyedül, akár mással előre megfontolt szándékkal Szarvas Istvánt megölte? — Hétnél több igen.

Sztojka Bajka bűnös-e abban, hogy 1907. évi július 19-ikén, este tíz óra tájban, az Alberti község határában lévő Alsódános pusztán

az ugynevezett Szarvas-csárdában, akár egyedül, akár mással előre megfontolt szándékkal Szarvas Istvánt megölte? — Hétnél több igen.

Kolompár Balog Tuta bűnös-e abban, hogy 1907. évi július 1-én este tíz óra tájban az Alberti község határában lévő Alsó-Dános pusztán az ugynevezett Szarvas-csárdában akár egyedül, akár mással előre megfontolt szándékkal Szarvas Istvánt megölte? — Hétnél több igen.

Lakatos János Kuna bűnös-e abban, hogy 1907. évi július 19-ikén, este tíz óra tájban, az Alberti község határában lévő Alsó-Dános pusztán az ugynevezett Szarvas-csárdában, akár egyedül, akár mással előre megfontolt szándékkal Szarvas Istvánt megölte? — Hétnél több igen.

Német Vrana Trokár Marcsa bűnös-e abban, hogy 1907. évi július 19-ikén, este tíz óra tájban, az Alberti község határában lévő Alsó-Dános pusztán az ugynevezett Szarvas-csárdában, akár egyedül, akár mással előre megfontolt szándékkal Szarvas Istvánt megölte? — Hétnél több igen.

Az itt felsorolt vádlottak bűnösségére nézve Szarvas Istvánné, Szarvas Maczejkó Teréz és Tabányi Pál előre megfontolt szándékkal való megölésére vonatkozóan ugyanezekre a kérdésekre kellett válaszolni az esküdteknél, akik ezekben az esetekben is, miként a Szarvas István meggyilkolásának esetében, kimondták a bűnösséget, mind a hat vádlottra — hétnél több igennel.

Sztojka Bajkára vonatkozólag mind a négy gyilkosság esetében azt a külön kérdést adta föl a bíróság, hogy a bűncselekmények elkövetésében birt-e belátással a bűnösség felismerésében.

Az esküdtek válasza: hétnél több igen.

Surányi Csoroszllya (Lakatos Angyál) és Lakatos Julcsa (Luterna) bűnösségének megállapítására a négy gyilkossági esetre vonatkozólag külön-külön a bíróság azt a kérdést adta föl, hogy az áldozatoknak mások által előre megfontolt szándékkal való megölését előmozdították-e?

A verdikt: hétnél több igen.

Külön kérdés: Surányi Csoroszllya birt-e belátással a bűnösség felismerésében? — Hétnél több igen.

Szarvas Teréz megbecstelenítői.

Az esküdtek hétnél több igen szavazattal bűnösnek mondták ki Sztojka Bajkát, Tutát és Kunát abban, hogy Szarvas Terézt fenyegetésekkel, ütésekkel és késszurásokkal megfélemlítve, megbecstelenítették.

A rablás.

A dánosi csárdában elkövetett rablásra vonatkozólag is külön-külön tette fel a kérdést a bíróság a vádlottak bűnösségére. Bűnös-e Balog János Párnó, Lakatos Lajos (Dolár), Sztojka Bajka, Kolompár Balog Tuta, Lakatos János Kuna és Német Vrana (Trokár Marcsa) abban, hogy 1907. évi július 19-én éjjel az Alberti község határában lévő Dános-pusztán az ugynevezett Szarvas-csárdában, akár egyedül, akár mással, előre megfontolt szándékkal pénzt és ingókat erőszakkal el tulajdonítottak?

Az esküdtek válasza: hétnél több igen.

A négyszeres gyilkossággal egy alkalommal követték el a rablást? — Hétnél több igen.

Surányi Csoroszllya (Lakatos Angyál) és Lakatos Julcsa (Luterna) szándékosan előmozdították-e a rablást azzal, hogy őr állottak? — Hétnél több igen.

A gyűjtogatás.

Kolompár Balog Tuta bűnös-e abban, hogy 1907. évi július 19-én éjjel az Alberti község határában lévő Dános pusztán, a Szarvas-csárdát akkor, amikor abban élőlény nem tartózkodott, előre megfontolt szándékkal felgyűjtotta.

A verdikt: hétnél több igen.

Az orgazdák.

A dánosi rablógyilkosság zsákmányában nemcsak a tettesek, hanem a banda valamennyi tagja osztozkodott. Ezeknek a bűnösségére a bíróság szlatén külön-külön tette fel a kérdéseket. Orgazdaságban bűnösnek mondták ki az esküdtek Surányi Ignácot, Surányi Márton, (Lakatos Tuba), Surányi Lidi Lilit, Kolompár Zsifit, Lakatos Erzsit (Dola, Lulugya), Kolompár Buert (Lakatos Lina) és Surányi Julcsát.

Egy „nem”.

Az esküdteknél arra a kérdésre is válaszolni kellett, hogy Lakatos Mari Kácsi bűnös-e az orgazdaságban.

A verdikt: nem.

Mindamellott Lakatos Mari Kácsi sem szabadul meg büntetlenül. Az esküdtek ugyanis bűnpártolásban mondták ki bűnösnek.

Róza is bűnös.

Mivel Lakatos Róza, a koronatanu is a Surányi-bandában volt, rá is nézve is föltették az orgazdaságban való bűnösség kérdését.

Erre a kérdésre az esküdtek hétnél több igennel feleltek.

Külön kérdés: Koránál fogva birt-e belátással a bűnösség felismerésében?

A verdikt: nem.

Vagyis Lakatos Rózát, akinek a nyomozás sikerében legnagyobb érdemei vannak, az esküdtek felmentették.

Az elnök tíz perc szünetet adott, mert az esküdtek főnöke kifáradt a hosszú kérdések olvasásában.

A gyóni rablás.

Az esküdtek hétnél több igennel bűnösnek mondták ki Balog János Párnót, Lakatos Lajost, Sztojka Bajkát, Tutát, Kunát és Trokár Marcsát abban, hogy összevagy Fabók Jánosné, Fabók Andrást és Fabók Andrásnét szándékosan, de ölési szándék nélkül, bántalmazták és husz napnál tovább tartó sérüléseket okoztak. (Súlyos test sértés.) Hasonlóképpen bűnösöknek mondták ki őket abban, hogy Fabókéktól tíz korona készpénzt és heiven korona értékű ingókat jogtalanul és erőszakkal el tulajdonították. (Rablás.)

Lakatos Julcsa Luternát és Surányi Csoroszllyát a rablás vádjáról felmentették, ellenben bűnösnek mondták ki a bűnségéi részesében.

Mire a gyóni esettel is végzett az esküdtek főnöke, 12 óra lett. Az elnök tíz perc szünetet adott. Szünet után a vádlottakat bevezették és előttük ismét felolvasták a verdiktet.

A verdikt kihirdetése a vádlottak előtt.

Délután kezdték meg az esküdtek verdiktjének kihirdetését: egyenkint az összes vádlottak között. A terem zsufolásig tömve volt.

Rónay Kamill elnök négy órakor nyitotta

meg a tárgyalást. E 5:25r Lakatos Párnót vesetik elő. A vádlott arca halvány, sápadt, de azért nyugodtan viselkedik. Az elnök kihirdeti előtte, hogy az esküdtek négy rendbeli gyilkosságban, két rendbeli rablásban, három rendbeli súlyos testi sértésben és két rendbeli lopásban mondották ki bűnösnek.

— Megértette a verdikét? — kérdezte az elnök.

— Igen, felel a cigány halkan és az arca halálsápadt lesz.

Következik Lakatos Dola. Vétkes ugyanazon bűncselekményekben, ezenfelül még Szarvas Teréz megbecstelítésében is. Az elnök tőle is megkérdezi, megértette-e a verdikét. A cigány nem felel, csak a fejével biccent.

Lakatos Satojka Bajka ugyancsak nyugodtan és hangtalanul vessi tudomásul az elnök kijelentését.

Ekkor a közönség élénk mozgolódása közben Kolompár Balog Tuta szólították be, aki megőrve, halálsápadtan hallgatja végig az elnöki enunciaciót. Látszik rajta, hogy beteg és a halgatóság sorából többen megjegyzik, hogy Tuta nem bírja az akasztófaig.

Trokár Marcsa, aki a tárgyalás során a leghangosabb volt, asszal kezdi, hogy Német Vrana a neve.

— Mindegy, mondja az elnök és felsorolja a vádlott nő bűnét. Ez minden megjegyzés nélkül hallgatja. Épúgy nem szólnak Lakatos Csoroszllya és Luterna sem, akik pedig ugyancsak győztek hanggal a tárgyalás folyamán. A verdikét kihirdetése estig tart.

A védők véleménye a verdiktről.

Az esküdtek verdiktjéről egy hírlapíró kérdést intézett a védőkhoz. Veigelsberg Viktor dr. azt mondotta, hogy ők meg vannak döbbenne annak rendkívül szigorúsága miatt. A verdikét bírálni nem szabad, csupán annyit jegyzett meg, hogy annak szigorúsága főleg a közvélemény nyomásának és annak tulajdonítandó, hogy a kérdések legtöbbje úgy volt szigorítva, hogy ha a hat fővádot valamelyikének enyhébb bűnhődésére szavaztak volna, igen könnyen megeshetett volna, hogy az esküdteknek újból kellett volna kezdeni terhes munkájukat.

Baumfeld Lajos dr., Kolompár Balog Tuta védője furcsának találja, hogy míg az esküdtek a cigányokat a legsúlyosabb büntetéssel illették, addig Lakatos Rózának, mert elárulta társait, megkegyelmeztek. Reméli, hogy a bíróság nem fogja a halálos ítéletet alkalmazni. Ha a bíróság Tutára esetleg kimondaná a halálos ítéletet, az rajta aligha volna végrehajtható, mert a cigány tördővész és már nem sokát élhet.

Milyen legyen az ítélet?

A verdikét felolvasása után Gaál ügyész tartott nagyon humoros beszédet. Számos enyhítő körülményt hozott fel a cigányok védelmére, végül pedig kijelentette, hogy bízik a törvényszék bölcsességében, amely a büntetés kiszabásánál bizonyára megtalálja a helyes mértéket. Kéri a bíróságot, hogy ahol a körülmények megengedik, adjon helyt az igazság mellett a méltányosságnak is.

Halk éljenzés követte az ügyész szavait, mire az elnök a közönséget rendreutasította.

A védők szintén az enyhítő körülmények figyelembe vételére kérik a bíróságot. Pátkay Bóla dr., Satojka Bajka védője beszédében megjegyezte, hogy a bíróság Lakatos Rózát terhelő vallomásaért ne jutalmazza védelemnek súlyos elítélésével. Az elnök e kifejezésekért a védőt rendreutasította.

A vádlottak könyörögnek.

Az elnök azután egyenként szólítja be a vádlottakat. Az első fővádlott, Lakatos Párnó kijelenti:

— Ártatlan vagyok, semmiről sincsen tudomásom.

Lakatos Dola cinikusan azt mondotta:

— Nem bánom én, ha elítélnék is, ha felakasztanak is, én büntelen vagyok. Én nem vagyok Lakatos Lajos Dola.

Lakatos János szintén ártatlanságát hangoztatta.

Kolompár Balog Tuta elkeseredetten jelentette ki:

— Ártatlan vagyok. Mióta a csendőrök elfogtak és agyongyilkoltak, azóta mindig beteg vagyok.

Lakatos Kuna: Ártatlan vagyok, nincs semmiről tudomásom. Tanum van rá, hogy nem is voltam Dánoson.

Trokár Marcsa is azt állítja, hogy a dánosi dologról semmi tudomása sincsen.

— Hát madár vagyok én, hogy repüljek? — mondotta.

Lakatos Csoroszllya vékony hangon sipította:

— Ártatlan vagyok, csókolom a kezeit, tessék kiszabadítani. E szavak után nagy lármával kivonul.

Lakatos Luterna: Ártatlan, büntelen vagyok. Tíz hónap óta szenvedek itt. Lopasságot az én kezemen nem találtak. (Sirva elhagyja a termet.)

Surányi Ignác ezuttal nem hangoztatta ártatlanságát, csak ezt mondotta:

— Adják vissza kérem azt a ruhát, mit Vácon csináltattam 25 forintért, a mit a csendőrök elvettek tőlem. Kírem „szabadlábomat“.

A többi vádlottak is ártatlanságukat emlegették.

Surányi Julcsa kéri a bíróságot, hogy a két kis leányát, akiket elvettek tőle, adják vissza.

A bűnper főtanuját, Lakatos Rózát az ügyész indítványára szabadlábra helyezték és huszadik életévéig javítóintézetben helyezik el.

Ítélet pénteken lesz.

Az elnök ezután kijelentette, hogy az ítéletet a per órási anyagára való tekintettel, pénteken délelőtt 10 órakor hirdetik ki.

IRODALOM ÉS MŰVÉSZET.

* A varázsló kertje. Ezzel a címmel becsajított közre Csáth Géza egy kötet novellát. Izmos tehetségű, író Csáth Géza, aki erős egyéniségével, meglepő írói kvalitásokkal kopogtat az olvasónál. Rövid lélekzetű novellában feltűnő formaérzékkel, erős, de nem erőszakolt poézissal mondja el mondani valót és meglepő stílusának cikornyáiban eredetiségével. A kötet igazi és nem mindennapos élvezetet nyújt az olvasónak. Csáth Géza máris jó hangzása nevével még gyakran fogunk találkozni irodalmi becsű alkotások szerzőjeként. A csinos kiállítású kötetet Budapestén Deutsch Zsigmond és Társa adta ki, a nyomdai rész Krausz és Fischer szabadkai könyvnyomdáját dicséri. A kötet ára 8 korona.

* Ünnepe az Urániában. Megint változatos új műsorral szórakoztatja az ünnep alkalmából a közönséget az Uránia színház. Tizenegy számból álló műsorán a legújabb mozgóképek attrakciókat mutatja be, melyek mindegyike nagy tetszésre számíthat. A londoni ügélőverseny a legszebb sportképek egyike. Bámulatos felvételben mutatja be az Uránia Kaliforniát a világhírű aranyországot. A humor pompás kacagató képek képviselik, a komoly tárgyú képek pedig a legizlésebben vannak

összeválogatva. A legmondosabban törekszik arra a népszerű színház igazgatósága, hogy a közönségnek mindig elkörendű szórakozásban legyen része és ebből törekvésük kitűnő műsoraival sikerül is elérnie. S ahol olyan igazán élvezetes és csető szórakozást nem talál a publikum, mint az Urániában, a hol a szórakozás mellett mindig van tanulságos dologban is része.

Elmaradt látogatás.

*

Déváról jelentik, hogy a kolumbácsi legyek, amelyek tavaly Aradmegyében is sok állatot elpusztítottak, most újra felléptek. A hatóságok értesítése szerint Aradmegyében nincs veszély.

Eredetileg úgy tervezték a kolumbácsiak, hogy Aradmegyébe is ellátogatnak, de mint örömmel értesülünk, ez a látogatás elmarad. Az elmaradt látogatás a következő párbeszéd eredménye:

Kolumbácsi: Hát bemegyünk?

Kolumnénai: Nem, soha többet be nem teszem a lábamat Aradmegyébe. Nem megyünk be.

Kolumbácsi: De hiszen itt Hunyadmegyében egy-kettőre elkészülünk, elpusztul minden, aztán mikől élünk?

Kolumnénai: Azzal, hogy nem megyünk Aradmegyébe, még nem mondtam, hogy itt is maradjunk. Elmegyünk másfelé, de oda soha.

Kolumbácsi: De legalább mond meg drága egyetlenem, gyermekeim anyja, hogy miért idegenkedsz annyira attól a szép megyétől.

Kolumnénai: Még te kérdezed? Emlékezzél csak vissza, hogy micsoda kellemetlenségeink voltak tavaly? Ahol olyan fejlett sajtó viszonyok vannak, mint Araden, ott egyszerűen lehetetlen egzisztálni.

Kolumbácsi: Ebben igazad van, tavaly nagyon sok bajunk volt. Alighogy megérkeztünk, az összes lapok velünk foglalkoztak. Megirták, honnét jöttünk, mit csinálunk, hogy öltözködünk. Legutimebb családi ügyeinkbe is beleavatkoztak.

Kolumnénai: (Pirulva) Még azt is kiírták, hogy milyen szaporák vagyunk. Ezt is irigylük töltünk, pedig hát mi egyéb öröme van a szegény ember életének. Aztán annyit írtak rólunk, hogy végre is hirbe hoztak bennünket. Ha egy tehén megbetegedett, hát a Kolumbácsi volt az oka, ha a bérésné arca feldagadt, a Kolumbácsi volt az oka...

Kolumbácsi: Itt is meglátszott a sajtó felületesege, mindig a Kolumbácsiról írtak és a Kolumnén ket kihagyták a játékból, pedig de sokat el és megcsiptetek előlünk.

Kolumnénai: Egyre megy, nekünk, hűséges feleségeknak és leányoknak ép úgy fájt a tüdőzetés, mintha velünk történt volna. Ugye most belátod, hogy oda nem szabad mennünk.

Kolumbácsi: Hát hová menjünk?

Kolumnénai: Menjünk Temesmegyébe. Ott ki tündően szórakozhatunk. Esténként bamehetünk Temesvárra. Azt mondják nagyon jó kabaré és orfeum van.

Kolumbácsi: Éljen, ez kell a Kolumbácsinak. Nem szarvasmarha.

Kolumnénai: (Féltékenyen) No nézd a csapódárját. Majd adok én neked kabarét, meg orfeumot, oda majd csak én megyek a gyerekekkel. Te az alatt nézz a kenyér után. Eleget züllöttél tavaly, mikor megengedtem, hogy megcsipd a szép jegyzőnémet meg a grófkisasszonyt. Akkor annyira oda voltál, hogy majd kivittünk. Eljél okosan, józanul, maradj csak a szarvasmarháknál.

Kolumbácsi: Hát akkor minek menjek Temesvárra, jó lesz nekem Aradmegye is.

Kolumnénai: Elég volt az egoizmusból, gondoldj a családdra, én is szeretnék már békességben élni. Aradra majd csak a kiállításakor megyünk. Akkor nem érnek rá velünk foglalkozni és feltűnés

ladtunk annak a bizonyos multnak sokak szeme előtt való rehabilitálásában, hogy már a ferencjózsefisták is meg merték koszoruzni az aradi vesztőhelyet, mikor jön el az az idő, amidőn nemcsak a diákok, hanem az is szembenéz ezzel a multtal, Araddal és a vesztőhelylyel, akiről elnevezték ezt az intézetet?! Ez volna az igazi haladás, a gyásznak igazi biborba öltöztetése.

— Lapunk legközelebbi száma az ünnep miatt, szombaton reggel jelenik meg.

— Készül az aradi Kossuth szobor. *Budapesti* tudósítónk jelenti: Az aradi Kossuth-szobor munkálatai *Margó* Ede szobrász műtermében már oly előrehaladott stádiumban vannak, hogy a teljes nagyságu szobor elkészítése immár küszöbön áll. A művész azt óhajtott, hogy a mű megkezdése előtt *Kossuth* Ferenc kereskedelemügyi miniszter nézze meg a munkát. A miniszter azonban beteg és nem mehet el *Margó* műtermébe. Erre a művész elhatározta, hogy a munkát *Kossuth* lakására fogja vitetni. A miniszter ezt tudomásul vette és visszaüzente *Margónak*, hogy örömmel várja a művész alkotás bemutatását.

Ma délután az építészeti bizottság és a *Kossuth* Lajos-asztaltársaság küldöttei, *Nagy* Kálmán és *Schwarz* Zsigmond, a *Kossuth*-szobor helyének végleges megállapítása céljából helyszíni szemlét tartottak s kimondták, hogy a szobor talapzata, illetve főalakja az *Acsev*. palota kapujának tengelyébe kerüljön. Az utóbbi beosztása a szobor környékén megváltozik, amennyiben a forgalom lebonyolítása miatt a makadám utat körülbelül az evangélikus templomtól kezdődőleg a városház előtti átjáróig architektónkusan kiszélesítik. Hogy ez milyen módon történjék, ívalakban vagy szögletes tér formájában, a mérnöki hivatal fog javaslatot tenni a közgyűlésnek.

— Az Aradi M. Á. V. Dalegyelet zászlószentelési ünnepe. A pünkösd vasárnapján tartandó zászlószentelési ünnepély nagyszabásúnak ígérkezik. Az ország előkelőségel egymásután küldik be az egyesület elnökségének beverés végett a zászló szegét, vagy pedig megnevezik képviselőjüket. *Vajda* Jánoshoz, a dalegyelet elnökéhez *Kossuth* Ferenc kereskedelemügyi miniszter ma a következő levelet intézte:

Tisztelt Elnök Ur!

A dalegyelet zászlójának felszentelési ünnepélyére szóló szíves meghívásukért fogadják színté köszönetemet. Amidőn tudatom, hogy az ünnepélyen nagymérvű elfogadottságom miatt meg nem jelenhetek, egyúttal értesítem elnök urat, hogy az ünnepélyen leendő képviseltetésemre *Barabás* Béla országgyűlési képviselő urat egyidejűleg felkértem. Hazafias tisztelettel.

Kossuth s. k.

A képviselőház útkári hivatala értesítette a dalegyelet elnököt, hogy *Justh* Gyula ugyancsak *Barabás* Béliát kérte fel, hogy helyette a zászlószegét beverje. *Apponyi* Albert, *Molnár* Viktor és több méltóság szintén intézkedett a zászlószegének elhelyezése iránt.

— A bujdosó hercegnő. Az udvari kalendáriumban a következő adatok vannak az elhunyt osztrák hercegnőről: A Fürstenberg dicsőséges ház második ága, a könlghofi ág. *Eduard* Egon herceg második testvére, született Linában, 1887. március 17-én. A hercegnő a keresztségben Amália, Lujza, Doroty, Leontina nevet kapta. A hercegnő egyike Bécs legzebb főúri hölgyeinek. Vonásai rendkívül bájosak. Magas homlok, elragadó szemek, finom kezei mindenkinek felűntek. Kis szája nagy elhatározottságot és fekezhetetlen akaratot árulnak el. A hercegnő

szépen fest, finom stílussal ír, szereti a zenét, lágy, édes hangja van és lélekkel és tüzzel énekel. Nem csoda, ha a hercegnő ilyen tulajdonságokkal a szíve vágyát követte. — A „Vossische Zeitung” jelenti Mannheimből: Koczán az ő itteni állását, a rajnai autóbilgyár képviselőt, továbbra is megtartja. Vissza fog térni Mannheimba és ott fog lakni. A céghez Londonból az a jelentés érkezett, hogy Koczán és Fürstenberg hercegnő Wight-szigetére érkeztek, ahol meg fognak esküdni. Ez a hír azonban megerősítésre szorul. Ez idő szerint senki se tudja, hol bujdosol a hercegnő és a sófőr.

— A feministák nagygyűlése Aradon.

A feminizmus magyarországi apostola, *Bédy-Schwimmer* Róza aradi előadása alkalmával jelezte már, hogy valószínűleg a legközelebbi feminista közgyűlést, melyet a nőegyesületek országos egyesülete rendez, Aradon fogják megtartani. A legutóbbi városi közgyűlésen *Leitner* Ernő dr. indítványt nyújtott be, melynek értelmében a város közönsége meghívta az országos nőegyesületet Aradra közgyűlése megtartására. *Rozenberg* Auguszt, az egyesület elnöknője meleg hangú levélben köszönte meg *Varjassy* Lajos polgármesternek a szíves meghívást s kérte, hogy a pünkösd vasárnapján tartandó országos ülésre engedje át a városháza dísztermét. A polgármester ma arról értesítette az elnököt, hogy a városháza tanácstermét bocsáthatja rendelkezésükre s jelezte egyúttal, hogy ő a város nevében fogja a vendégeket üdvözölni. A dísztermet azért nem engedheti át, mert az Építőiparosok Országos Szövetsége ugyancsak pünkösdkor tart kongresszust Aradon s már előbb elkérték a dísztermet a polgármestertől.

— A Ferenc-József intézet növendékei Aradon. A budapesti Ferenc-József-intézet növendékei a mai napon Aradon időznek. Az előkelő tanítási diákjai nagy kirándulást tettek Dél-magyarországon, megtekintették Herkulesfürdőt, Orsovát, Vaskaput, onnan Belgrádba mentek és most visszafelé való útjukban Teveváron keresztül Aradra jöttek. Az ifjakat *Szölgény* Ferenc intézeti kormányzó, *Duma* Tivadar dr. orvos, *Korponai* István és *Scaifer* Vilmos tanárok vezették. Ma korán reggel a kirándulók bejárták Aradvárosát, megtekintették a várát, a vesztőhelyet, amit megkoszorúztak, a vértanúk szobrát, a 48-as erekiye múzeumot, délután négy órakor pedig tovább utastak Budapest felé. Az Aradon járt növendékek névsora ez: *Secz* Ágost, *Kövesely* Lajos, *Pokol* Ince, *Szilassy* László, *Hartmann* György, *Serényi* László gróf, *Egyedy* István, *Jungenfeld* Tivadar báró, *Pásztor* Zoltán, *Zunten* Ferenc, *Hoffer* László, *Nemes* András gróf, *Sácke* Lajos, *King* Alfred, *Ifj. Serényi* Béla gróf, *Kövesedy* Lajos, *Arz* Roderik gróf, *Mantes* Tivadar, *Glósz* Miklós, *Zorkóczy* Dénes, *Ovenden* Sándor, *Jeszenszky* Andor báró, *M-czevics* Tivadar, *Bircsny* László, *Hiphald* Ferenc, *Graeff* Karoly, *Csáky* István gróf, *Konessy* István, *Litvináts* János, *Szilányi* Ferenc.

Ugyancsak tegnap érkezett Aradra a szegedi piarista gimnázium 42 diákja *Zimmermann* Pál tanár vezetésével. A szegedi diákok Erdély felől jöttek, megtekintettek Arad nevezetességét, megkoszorúzták a vértanú szobrát és délután hazatértek.

— Vihar a főváros közgyűlésén. *Budapesti* tudósítónk jelenti: A főváros mai közgyűlésén foglalkozott *Hecct* Ernő dr. azon indítványával, amelyben Sándor Pál ellen a fővárosi bizottsági tagok panamázásáról, a Polónyi—Lengyel per tárgyalása során tett kijelentései miatt feljelentést kíván tétetni. A közgyűlés hosszú és heves vita után nagy szótöbbséggel elhatározta, hogy az indítvány tárgyalását nem tartja sürgősnek. Az izgatott hangú tanácskozásba egy zajos incidens is vegyült. *Kasics* Péter hevesen összetűzött

Simonovics Béla bizottsági taggal, akit beszédében azzal vádolt, hogy megvan vesztegetve és már régen inkompatibilitást készült ellene bejelenteni. *Kasics* egyszerűsmind kérte a közgyűlést, tegye vizsgálat tárgyává az ügyet. A felszólalást nagy zaj követte. Az elnök *Fülepp* főpolgármester kijelentette, hogy ez az ügy nem tartozik a közgyűlés elé, mire a láрма nagy nehezen lecsillapult. A közgyűlés tárgysorozatának többi pontja zaj nélkül nyert elintézését.

— Az üzemi bizottság megalakulása. Ma délután tartott alakuló ülést: az összes városi üzemek igazgatására és ellenőrzésére a legutóbbi közgyűlés által kiküldött bizottság *Szathmáry* Károly gépüzem igazgató elnöklésével. A bizottság megállapította az autóbusz vállalat első félévi költségvetését s a kiadásokat hatvanhárom ezer koronában, a bevételeket hatvanhat ezer koronában irányozva elő.

— A horvát bán lemondása. Késő éjjel jelentik: *Rauch* Pál báró horvát bán ma beadta lemondását. Utódja *Rakodczay* Sándor volt horvát bán lesz, aki hivatalnok-kormányval fogja Horvátország ügyeit vezetni.

— *Andrássy* a budapesti hentesstrájkról. Fővárosi tudósítónk azt jelenti, hogy a hentes-gédek bérmorzalma most már szűnőben van. Ma több strájkolósegéd munkába állt. A husztparosok egyesületének elnökét a strájkolók megfenyegették, amiért ő lemondott állásáról. A strájkokkal ma a képviselőház is foglalkozott.

Ugyanis *Szmercsányi* György meginterpellálta a belügyminisztert a strájkoló hentessegédek által a személy és vagyonbiztonság ellen intézett merénylet dolgában. Kérli a minisztert, hajlandó-e a szakszervezetek terrorizmusával szemben a szükséges megtorló intézkedéseket megtenni.

Andrássy Gyula gróf belügyminiszter ismeri kötelességét abban az irányban, hogy a legkorlehetlenebb szigorral kell eljárni azokkal szemben, akik a békés közgazdasági munkát, az élet és vagyonbiztonságot veszedelembe sodorják. A mostani eset azonban nem szolgálhat okul a szakszervezetek ellen általános fellépésre. A kormánynak mindenre vigyázni kell, hogy intézkedései ezekben a kényes kérdésekben is a törvényes alapon mozogjanak és nem szabad határolt tulkapásokra vetemednie. A *Szmercsányi* által említett eset részletes sincsenek teljesen felderítve, az eddigi adatok alapján azonban em lehet a szakszervezetekre harítani a büccolemlény felelősségét. A rendőrség lelkismerésen és szigorúan teljesíti kötelességét és a belügyi kormány a vizsgálat eredménye szerint szigorúan, egyszerűsmind azonban pártatlan tárgyilagossággal fog eljárni. Kéri válasza tudomásul vételét.

Szmercsányi György a belügyminiszter válaszában azt a részlet, amelyben szigorú vizsgálatot és megtorlást ígér tudomásul veszi, de a válasz többi részét nem.

A Ház a miniszter válaszáat tudomásul vette.

A szombat esti véres merénylet ügyében a budapesti rendőrség ma délelőttre beidézte mindazokat, akik a nyomozás elején vallomásteleire jelentkeztek és az esetnek szemtanul voltak de csak személyleírással tudtak szolgálni. E tanukat ma szembesítették a letartóztatottakkal, hogy a szembesítés beigazolják a nyomozás eredményét.

Kávás Sándor munkást három tanu is felismerés és mindegyik jól látta, amint revolveréből többször lött. *Kávás* erre bevallotta, hogy résztvevett a lövöldözésben, egyszer a levegőbe lött, kétszer pedig a hentesüzletbe. Ő a gázgyár munkása volt és *Vámosy* Mihály bizalmi férfi felszóltotta, hogy revolverrel felfegyverkezve jelenjen meg eszére egy vendégében.

Frólich Rezsőről kiderült, hogy a merénylet után kocsiába ült és a „Nep-zava” szerkesztőségébe hajtatott. Ott részletesen elmondotta az esetet, majd a szerkesztő felkérésére meg is írta a hentesüzlet előtti tüntetés lefolyását, amelyeket a segédszerkesztő a tudósításba be is illesztett, s azután a lap rendőri rovatvezetőjével együtt felment a rendőri sajtórodába,

Legujabb divat blousok ... 2.90

Rendkívül nagy választékban.

2044

Legujabb divat pongyolák ... 5.90

Taft selyem jupponok ... 6.90

RADÓ GYULA női felöltő áruháza.

valószínűleg azért, hogy meg tudja, nem gyanusítják-e őt is a merénylő elkövetésében.

A többi tanu is tarhelőben vallott a letartóztatott munkások ellen.

— A pénzügyek köréből. Hehs Béla, az aradi ipar és népbank vezérigazgatója Stájerországából, ahol szabadságidejét töltötte, visszaérkezett s ma ismét átvette az intézet vezetését.

— Egy francia herceg halálos párbaja. Szentpétervárról jelentik: Napoleon Lajos herceg orosz testőrlovassági kapitány párbajt vívott két tengerészlisszittel, Plehn Péter és Plehn Pál testvérekkel. Az első párbaj sebesülés nélkül végződött, a másodikban Plehn Pál halálos sebet kapott. A herceg sértetlen maradt.

— Utóállítás. Ma a várban az állandó sorozó-bizottság hetvenhat hadkötelest vizsgált meg, akik közül harminchatot alkalmasnak talált. A beváltak közt három egyéves önkéntes volt.

— Állásától megfosztott tisztviselő. Makórol jelentik: Csanádvár negye alispánja Mitrovics György makói városi birtoknyilvántartót, ki állásától fel volt függesztve, most hivatalvesztésre ítélte. Mitrovics hivatalos állásával visszaélve, többeket anyagilag érzékenyen megkárosított, többektől pedig katonaszabadtás ürügye alatt pénzt csalt ki. Az alispán az ügyet áttette azonkívül a bünyenyítő bírósághoz.

— A Marosba fult csónakos. Mordr Miklós tótváradai földműves csónakázás közben a Marosba fult. Holttestét még nem találták meg.

— Elveszett egy fehér, tarka fülű fiatal foxterrier-kutya a Deák Ferenc-utcában. A kutya „Adria” névre hallgat. Megtaláló az Arad és Vidéke kiadó hivatalába vigye, ahol illő jutalomban részesül.

— Hódolati ünnepi körmenet. Ezen nagyszabású patriotikus ünnep mely fejedelmünk 60 éves uralkodói jubileuma alkalmából június 12 én Bécsben végbefog menni, a legpompásabb és legagyagóbb látványosságok sorába tartozik és bizonyosan nem lesz magyar, ki ezt a maga nemében páratlan hódolati kifejezést meg nem nézné. Tribünjegyek ezen ünnepélyhez kaphatók a főelrusító helyen Schenker és társánál, Bécs I. Schottenring 3. és 18a, valamint ezen cég összes fiókjaiban és képviselőinél is. Ajánlható — az igen nagy érdeklődés miatt — ezen jegyeket minél előbb rendelni.

— Wiener Gyula dr. fogorvosi rendeléseit máától kezdve már reggel 7 órakor kezdi meg a Szabadság-tér 20 szám alatt, Gróf Nádasdy-féle palotában levő fogorvosi műtermében.

— Mint Herkulesfürdőből írják nekünk, ott Klein Eberhard dr. aéro-electromechanotherapeuticus rendelését már megkezdte, mely különösen szív- és idegbajoknál, meg aztmá-nál van kitünő hatással.

— Valódi angol tennisz verők, tennisz lapdák, footballok, gummi lapdák, házi tornák, bőr és selyem női táskák és mindennemű bőr áruk nagy választékban mélyen leszállított árban kaphatók Hegedüs Gyula kereskedésében Aradon, Andrassy-tér 15. 1415

— A legjobb márciusi kiviteli sör csak Schuch Ferenc Millenniumi sörcsarnokában kapható. 1247

— Molypusztító és rovarpor legjobb minőségben Vojtek és Weisznál Aradon. 191.

KÖZGAZDASÁG ÉS KÖZLEKEDÉS.

Budapesti áru- és értéktőzsde.

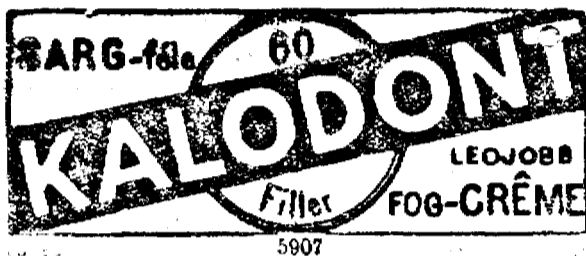
— Az Aradi Közlöny távirati tudósítása. —

Budapest, május 27.

Kinálat korlátolt. Vételkedv hiányzik. Amerika 1 1/2-el magasabb, tartott árak.

Az árak 50 kilónként számítva:

	Déli sárlat	5 órai sárlat
Buza októberre . . .	10.34 - 10.35	10.33 - 10.34
Zab októberre . . .	7.01 - 7.02	6.97 - 6.98
Rozs októberre . . .	8.92 - 8.93	8.91 - 8.92
Tengeri májusra . . .	6.69 - 6.70	6.63 - 6.64

URÁNIA SZÍNHÁZ.

(Báró Simonyi-utca 1. szám, Szabadságtér mellett.)

Pazar ünnepi műsor.

Szébbnél szébb képek.

Itt először.

Műsor 1908. május hó 28-án, csütörtökön:

1. A vaázsoló. Humoros. — 2. Szerencsétlen elemlentő. Dráma. — 3. Almafa alatt. Kacagató. — 4. Szerélem és büszkeség. Dráma. — 5. Nagyvárad és a Vilmos huszárok gyakorlata. Látványosság. — 6. Bűvös páncekszoba. Színes kép. — 7. Tévédések boházata. Kacagató. — 8. Modern szobrász. Színes. — 9. Szent Bertalan éj. Dráma. — 10. Úgató-verseny Londonban. Sportkép. — 11. Kalifornia. Látványosság.

Minden előadás alatt katonazene játszik. — Cukrászda.

Előadások: Csütörtökön délután 4 órától kezdve 11 óráig.

Előadások hétköznapokon délután 8 órakor, este 1/2 8 órakor és 9 órakor.

Az előadásokra bármikor be lehet menni.

NYILTTER.

Kertmegnyitás.

A nagyérdemű közönség szíves tudomására hozom, hogy

888 vendéglőm

kényelmes és szép árnyas kerthelyiségét vasárnap, május 31-én

ünnepélyesen megnyitom.

A zenét Gyurkovits András közkedvelt zenekara szolgáltatja.

Szabad bemenet.

Izletes magyaros polgári konyha. Tiszta saját termésű paulisi borok, kitünő Pantokai Bokrétahegyi.

— Mindég frissen csapolt Kőbányai sör. —

Az első magyar részvény serfőzdeből, pohár 16 fill., korsó 24 fill.

A nagyérdemű közönség szíves pártfogását kérve

teljes tisztelettel

Répásy Pál,

vendéglős.

Az idei saison Clouia a Barossparki kioszk terraszan

kétségtelenül

Mihályi Gyula angol jeges gyümölcse „Andrényi sec” pezsgővel leöntve.

Egy adag ára 1 korona.

A pezsgő a vendég szeméi előtt lesz ráöntve. Naponta már számosan a legnagyobb élvezettel fogyasztják e páratlan különlegességet és nem győzik azt eléggé dicsérni. Aki csak egyszer is megízleli ezen ujdonságot, elragadtatással nyilatkozik róla. 2114

Minden kedden, pénteken és szombaton délután katonazene.

Szabad bemenet.

Ma délután nagy GYERMEK-TOMBOLA, katonazenével.

Miért vásárolnak örömet!

MUNZAL

elsőrendű kalap, fehérnemű és uri-divat üzletében ARADON.

Mert?

A legkiválóbb minőségű nyári kalap,
A legdivatosabb szalmakalap,
A legszebb színes nyári ing,
A legjobb izlésű nyári nyakkendő,
A legelegánsabb tennisz öv,
A legkitünőbb harisnya

171

ott kapható

És mert

Páratlan olcsó, megbízható fix árak vannak.
Alapított 1860. Állami távbeszélő 213.
A cs. és kir. 33. gy. ezred tisztelettel szállítója. — Állami tisztelettel szállítója.

Szépség titok!

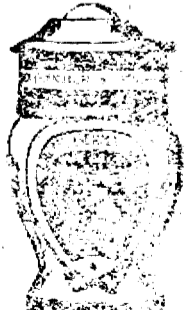
Szépség titok!

Puder és arckrém

„Germandrée”

Ideális, kellemes illat, alig látható és discret, előmozdítja a bőr egészségét és szépségét.

Mignot-Boucher, illatszerész

19 Rue Vivienne, Paris.

5916

Csakis eredeti csomagolásban és előkelőbb üzletekben kaphatók

● A kiváló bőr- és lithumoz gyógyforrás ●
SALVATOR

vese- és hólyagbajoknál, köszvénynél, csukorbetegségnél és hurutos bántalmaknál kitünő hatású.
Természetes vasmentes savanyúvíz.

● Kapható ásványvízkereskedésben vagy a Szilvye-Lipdoki Salvator-forrás Vállalatnál Budapest, V. Rudolfstr. 8. ●

1301

SZERKESZTŐI ÜZENETEK.

B. Sz. M. (Nagyharsány.) Sajnálattunkra nem reflektálhatunk ajánlatára. Regényekkel el vagyunk látva. A beküldött novella sajnálatunkra nem közölhető.

STEINER MIKSA

ártézi-kut készítő

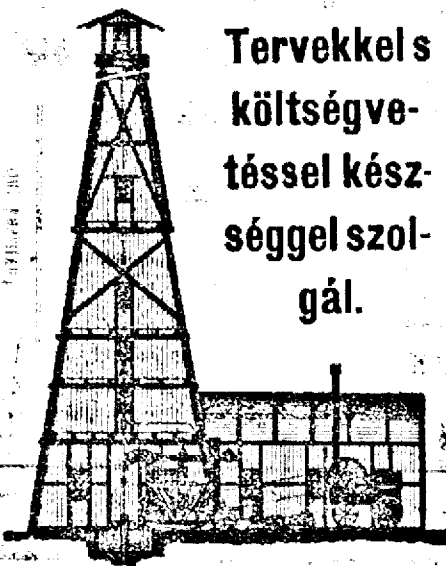
Szapáry-liget (Aradmegye)

Interurban a megyei telefon szám 2.

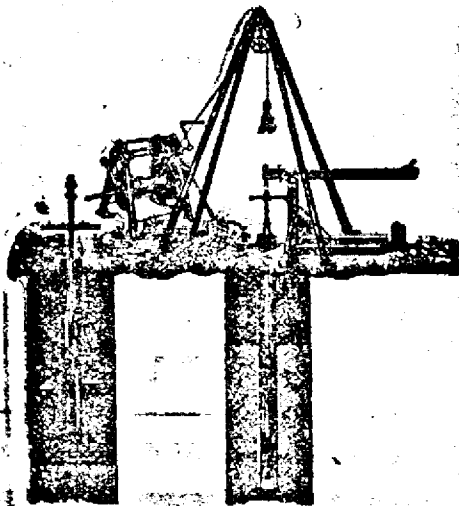
Ajánlja magát, községek, birtokosok, hid építők, gyár és malomtulajdonosok figyelmébe.

709

Elvállal ártézi-kutak furás és vézését, furott nordon kutak elkészítését, hidak alap réteg kutatását, meglevő ártézi kutak kimosását.

Tervekkel s költségvetéssel készséggel szolgál.

DEPILLOR

HAJVESZTŐ.

E csodahatású szerrel minden oly helyről, a hol a hajnövés alkalmatlan, mint arc, nyak, kezek, azt egy pár perc alatt minden fájdalom nélkül eltávolítja. Ara utasítással 1 korona.

Tyúkszemétől

mindenki megszabadul a Hajós-féle ANAGALLIN használata által. Nem piszkít, nem ragadós, kezelése igen egyszerű.

Ara utasítással 70 fillér.

Ovakodjunk az utánzatoktól. Csak olyan készítményt tessék elfogadni, ahol „Anagallin” szó látható.

Poloskák

kiirtására legjobb szer a

Phenolsav.

Még a petéket is kiirtja, a butorokat nem támadja meg.

Ara egy üvegnek 70 fillér.

Ideális, legjobb, legtartósabb amerikai

Gummi-óvszer

NEVER.

6 darab egy eredeti fémdobozban 2 korona

A fenti szerek kaphatók az egyedüli készítőnél:

Hajós Árpád

gyógyszertárában

241

Arad, Andrassy-tér 22. sz., a megyeházzal szemben.

Alapított 1858.

Telefon szám 459.

Müller J. és Fia

ruhafestő, vegytisztító és fehérnemű gőzmosó gyára

ARADON, gyár és iroda: Tököly Imre-utca 40—42.

Gyűjtőtelepek: József főherceg-ut II. sz., Forray-u. 2b sz., Asztalos Sándor-u. 2—3. sz.

Vidéki gyűjtőtelepek: Déva, Brassó, Gyulafehérvár, Segesvár, Vajdahunyad, Szászváros, Székelyudvarhely.

Tisztelettel tudatjuk a n. é. közönséggel, miszerint 50 év óta fennálló országos hírű

ruhafestő, vegy ruhatisztító és fehérnemű gőzmosó gyárunkat

ujabban megnagyobbítottuk és a legmodernebb gépekkel szereltük fel s így nemcsak a bel, hanem a külföld bármely hasonmú gyáraival a versenyt felvesszük.

Vegyileg tisztítunk vagy festünk mindennemű férfi és női ruhákat, felöltőket, gyermek ruhákat, teljesen egészben minden bontás nélkül, továbbá butorzöveteket, függönyöket, himzéseket, csipkéket, keztüket, szőrméket stb. stb.

Fehérnemű-gőzmosógyárunkban, mely kitűnő gépekkel van ujonnan felszerelve, mindennemű maró anyag, (mely a fehérneműnek ártana kizárásával) hófehéren mossuk, bármilyen fehérneműket, de főleg gallérokat, kélőket, férfi ingeket stb., melyek modern fényező gépeinkkel fényezve teljesen új kinézetet nyernek.

A n. é. közönség eddigi pártfogását megköszönve, kérjük további szíves megbízásait

kiváló tisztelettel

Müller J. és fia.

823

Postaküldemények gyorsan és gondosan eszközöltetnek.

Pontos és gondos kiszolgálás.

Pontos és gondos kiszolgálás.

Radnay Károly

szén-, koks-, briket-, antracit-nagykereskedő cég
Budapest, szénlerakat létesítéséhez megfelelő

= nagy területet keres. =

Írásbeli ajánlatok a fenti címre küldendők. 5803

ERDŐBÉNYE

gyógyfürdő Zemplén vármegyében, Tokaj-hegyalján, szél- és pormentes erdős völgykatlanban, 237 méterre a tengerszin felett.

Fürdőidény: Május 28-tól szeptember 15-ig.

Vize kitűnő hatású gazdag vas- és timsótartalmánál fogva a női betegségekben, sápkórban, idegbántalmakban, rehumatikus és köszvényes bántalmakban szenvedőknél. — Melegkád-fürdőkön kívül használhatók: iszap, vasláp, sósfürdők: masszázs, izzasztó és hidegvíz-gyógyász. Ivó-gyógyászhoz mindenféle ásványvíz van készletben. — Kiváló klimatikus gyógyhely a légzőszervi és különösen malárikus bajokban szenvedők részére.

Posta és táviróállomás ERDŐBÉNYE. Táviratok telefonon adatnak át a fürdőtelepre és telepről. Postai küldemények naponként egyszer szállítatnak ki a telepre és telepről.

Állandóan a telepen lakó fürdőorvos: Dr. Asztalos Kálmán Erdőbényéről.

Vendéglős: Straszter H. tokaji vendéglős, akinél kitűnő és jutányos étkezés és kifogástalan kiszolgálás lehetséges.

Külön izraelita vendéglő.

Vasúti állomás: személyvonathoz „Erdőbénye-Fürdő” megállóhely; gyorsvonathoz: „Liszka-Tolesva” állomás, a honnan és hová hatóságilag megállapított szállítási díj mellett bérkocsiközlekedés van berendezve.

A fürdő házilag van kezelve. Fürdőleirást kívánatra küld a

2063

Fürdőigazgatóság.

Negyedórán belül megszünteti a

Fejfájást

hirneves

Rozsnyai fejfájás elleni pastilla

1 darab 20 fillér. 6 darab ára 1 korona.

Páratlan hatású

gyomorerősítő-szer

a Rozsnyai-féle

Kárpáti gyomorcsépp.

Kapható csakis:

Rozsnyay Mátvás

gyógymertárban

301

Arad, Szabadság-tér.

Pontos kiszolgálás.

Van szerencsém a n. é. közönség becses tudomására hozni, hogy

szobafestő, mázó és szobakárpító vállalatomat

a jelenkor igényeinek megfelelőleg berendezve, saját közreműködésem és felügyeletem mellett megkezdtem.

Birtokomban vannak a legújabb stilszerű minták, melyek szakképzettségem mellett, azon helyzetbe hoznak, hogy a legszebb kivitelű munkát is a legjutányosabban számítok. A nagyérdemű közönség becses pártfogásáért esedez

Hegyesi Géza

szobafestő és mázó

2076

Aradon, Al-ómarospart-sor (Dr. Angel-féle ház)

Csak én általam érhető el.

Minden jobb üzletben kapható.

Kérjünk Braun-féle

„Rózsa-crém” cipőkenőcsöt,

mert az összes forgalomban levő gyártmányok között a

„Rózsa-crém”

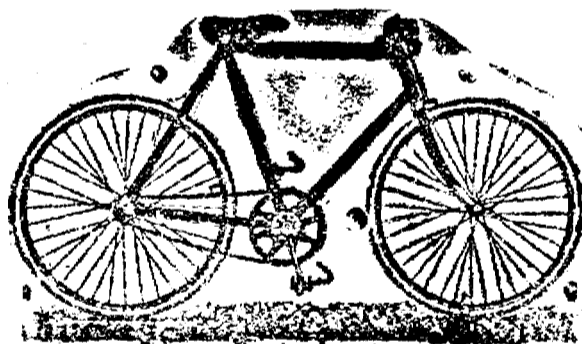
conserválja a lábbelit, ellentétben más készítményekkel, melyek a bőrt kiszáritják és törékenyvé teszik. — Eddig is számtalan szakember elismerésével találkozott.

Egyedüli készítője

Braun N. A. Arad.

Ismételadók forduljanak bizalommal hozzám.

Arad legrégibb kerékpár-, varrógép-raktára és javító műhelye.

Puch, Premier-Helical

— kerékpárok —

és

motorok

eredeti gyári árban

kedvező fizetési feltételek mellett.

Gummi, lámpák, nyergok, csengők rendkívül nagy választékban és jutányos árban.

Hammer Vilmos

műsorész

Arad, Szabadság-tér 7. szám.

71

Telefon szám 96.

— Jutányos árak! —

== HA ==

Molyok ellen biztosan védekezni óhajt,
vagy

Féregmentes lakást és
Tükörfényű padlót
szeret, forduljon bizalommal a

Vöröskereszt Drogeriába
ARAD, Weitzer János-utca 2. sz.

Minorita-palota.

1881

Levél- és sürgönyezsem: Vöröskereszt Drogeria Arad.

Vicéki rendelések gyorsan és pontosan eszközölteknek.

Vicéki rendelések gyorsan és pontosan eszközölteknek.

Legújabb és izlően kivitelben.

Legideálisabb szer az arcz és kéz bőrének ápolására az

„FIZOR”

mely a legkényesebb követelményeknek is teljesen megfelel.

Orvosilag ajánlva.

Kapható a gyógyszertárakban és gyógyfürdő utasítékban.

Főelárúító hely: 1531

WOJTEK ÉS WEISZ

gyógyára nagykereskedő uraknál Aradon.

Kapható Hegedűs Gyula Üzletében.

Egy üveg ára: 1 korona 20 fillér.

Üzlet.

Piskin

egy vas-fűszer

vegyeskereskedés
azonnal átadó.

Bővebbet:

Stiene János,

Déva. 2103

Költözők

figyelmébe.

Villanylámpák le és felszerelését, petróleumlámpák villanyra átalakítását, villanyvezetékek készítését gyorsan és olcsón végzi

Kalmár József,

1061 Salac-utca 2. szám.

A Központi Szállodával szemben.

Sertéshizlaló

mellette levő szántófölddel

azonnal eladó

Zimándujfalun.

Értekezés levélileg 2090

Baum Ferenc

Püspökladány.

BUZIÁS GYÓGYFÜRDŐ

vasuti állomás, posta, távirda és telefon.

— Közvetlen gyorsvonati kecsét Budapest nyugati pályaudvarról. Idény: május 15. — szeptember 15. —

Speciális gyógyfürdő szívbeteg részére, női bajknál, hólyag- és vesebajknál, kö- és fűvénybetegségeknél, a légutak-, az emésztő- és kiválasztó-szervek hurutos bántalmainál. Sápkr, vérszegénység, görvél- és angolkór, általános gyengeség és a női ivarszervek idült bajainál. Radioaktív szénsavas sós és szénsavas vasas források. Prospektust kívánatra küld a Fürdőigazgatóság.

Muschong-Buziásfürdői SZÉNSAV-MŰVEK

kartelen kívül szállítanak, azonnal bármily mennyiségű természetes vegyileg legtisztább folyékony szénsavat

a világhírű buziásfürdői szénsavforrásokból.

Össze nem tévesztendő mesterségesen előállított
kevesbbé kiadós szénsavval.

Megbízható, szigorúan lelkiismeretes kiszolgálás.

Sürgőnycim: MUSCHONG, BUZIÁSFÜRDŐ.

Interurban telefon 18. sz. 5881

Néhai Dr. Rombay Zsigmond elhalálása folytán Horgosi Királyhalmon lévő

30 holdas szőlő

teljes felszereléssel

szabad kézből eladó.

Tudakozódhatni Békés-Gyulán lakó özvegyénél. 2107

A KI SZÉP AKAR LENNI,

használja egyedül a **Hajós-féle**

ARADI IBOLYA-CRÉMET,

mert a világ minden részéről jövő hálaíratok legjobban bizonyítják, hogy

ennél jobb szépítőszert nem létezik.

Szeplő, májfolt, bibircs, bőrvörösséget

és mindennemű arctisztatlanságot

— varázsszerű gyorsan eltüntet. —

— Ara egy tégelynek 1 korona. —

Vigyázat: Csakis Hajós-féle aradi készítményeket tessék kérni és elfogadni.

Kapható a készítőnél: 241

HAJÓS ÁRPAD gyógyszerésztárában

Arad, Andrásy-tér 22., megyeházzal szemben,

továbbá minden gyógyszerésztár, illatszerüzlet és drogeriában.

40 év óta fennálló
italmérési üzlet
lakás és pincével, gőzforraló pálinkafőző-kazánal v. anélkül, **Makón,** fűtcán, előnyös feltételek mellett átadandó. **Spitzer Lipót,** Makó, Vásárhelyi- és Jókai-utca sarkán. 2099

Hair regenerator.

Ártalmatlan készítmény, mely az ősz hajnak eredeti szinét adja vissza. Nem festék, hanem a gyökerekre ható készítmény, melytől a haj puha selyem fényű és ugyanolyan színű lesz, a minő az eredetileg volt, korpa képződés megszűnik, ugyszintén a haj hullása is, nem piszkol.

Ára 2 korona. 271

Földes Kelemen

gyógyszertára Aradon.

Heim Ferenc

képesített kőművesmester

Arad, Jloná-utca 36. szám.

Tisztelettel értesitem a nagyérdemű közönséget, hogy az

építkezési szakmába vágó

mindennemű új épületek, lakházak, magtárak, istállók építését a mai kor igényeinek megfelelően a lehető legjutányosabb árban készítek, ugyszintén célszerű átalakítások és kisebb-nagyobb jvításokat, s megbízás folytán a szükséges terveze-tek készítését a legelőnyösebb feltételek mellett vállalom. Miért is a nagyérdemű közönség becses pártfogását kérve, tisztelettel

Heim Ferenc,

1447 képesített kőműves mester.

Telephon szám 590.

Panker F. Viktor

mű- és építő-lakatos

Arad, Fácán-utca 6. sz.

Készít takarék-tűzhelyeket, sir és folyosó kerítések, épület vasalások, görredőnyök napellenzők, vas-ágyak, kerti székek, padok, asztalok tömör vasból, valamint mind e szakmába vágó munkák a legolcsóbb árak mellett.

Épület szárítására vascsanak kaphatók. Vidéki megrendelések pontosan és gyorsan eszközölkötenek. 583 Nagy választék sirkerítés mintákból természetes nagyságban. — A minták megtekinthetők a műhelytelepen.

Uj fodrász-üzlet.

Van szerencsém az igen tisztelt közönség figyelmét felhívni újonnan berendezett

fodrász-üzletemre.

Céлом pontos kiszolgálás a n. é. vendégeim teljes megelégedésére. Becses pártfogást remélve teljes tisztelettel

Scheirich Sándor

fodrász és berbély
Arad, Zrínyi-utca 1., az Első Aradi Takarékpénztár épületében. 1499

Seiler Bertalan

paszományos és gombkötő üzlete

Arad, Weitzer János-u. 13. sz.

**Zsinor,
gomb,
bojtok
és rojtok**

állandóan raktáron tartatnak.

Gyermek ágynálók

bármely színben, pontosan, méret szerint készíttetnek. — Minden szakba vágó munkát a leggyorsabban készit. 838

Telefon 688.

FISCHER ÁRMIN

szobafestő és mázoló

Vörösmarthy-utca 3.

A legegyszerűbbtől a legdiszesebb kivitelig elvállal munkákat ugy helyben, mint vidéken. 1906

Vizvezeték-műhely megnyitás!

Van szerencsém a nagyérdemű közönség b. tudomására hozni, hogy a mai kornak teljesen megfelelő vizvezeték berendező-műhelyt nyitottam, hol mindennemű csatornázást, vízvezeték, fürdőszobát, angol klosetteket, vízfűtés, acetin és Benold-felszerelést és vezetékeket minden fajtájú szivattyúkat, hőlégmotor- és szivattyúk javítását és készítését elvállalom.

20 évi tapasztalataim, valamint 11 évi aradi működésem biztosítékot nyújt tisztelettel rendelőknek arra, hogy az elvállalt munkát szakszerűen, pontosan és lelkiismeretesen, a lehető legelőcsöbben eszközölöm. 851

Ugyane szakba vágó munkák jó karba tartását átalányban elfogadom.

A n. é. közönség b. pártfogását kérl. kiváló tisztelettel

Mókos Márton

szereelő-mester

Petőfi-utca 4. sz.

Van szerencsém a nagyérdemű közönségnek tudomására adni, hogy

épület- és butorasztalos műhelyemet

Karolina-utca 3. szám alá

áthelyeztem és elvállalok ezen szakmába vágó mindennemű munkákat és pedig hálószobákat, ebédlők, bolti berendezések és irodai berendezéseket a legszebb kivitel és a legjutányosabb árak mellett.

Vidéki megrendelések pontosan és gyorsan eszközöltetnek.

Tisztelettel

Mádai Gyula,

épület és butorasztalos.

Kész cipő mérték szerint.

Egyedli raktár

Weinberger János
elsőrendű cipőraktár
Arad-Temesvári.

Telefon 686. sz.

Alapítva 1889. évtől.

Várhol László

uri- és női cipész

Arad, Weitzer János-utca 2. sz.

(Minerita-palota a Leányköléval szemben.)

Van szerencsém a t. helybeli és vidéki közönség figyelmét felhívni 18 év óta fennálló jó hírnevem örövendő elpésszültemre. A bekövetkező téli időnyre beszeresztem mindennemű bőrkülönlegességeket.

Az önkéntes uraknak figyelmüket felhívom, hogy lábbelit készítek mindennemű legyvernemhez a legjobb kivitelben előírás szerint. Az egyenruházati egyletnek több év óta szállítója vagyok.

Visszamaradt cipők előnyös árban kaphatók. Rendelések 24 óra alatt eszközöltetnek.

Kiváló tisztelettel

541

Várhol László.

Védekezünk a

MOLYOK

ellen.

Biztos hatású molypusztító szerünket ajánljuk —.50, 1.—, 2.— koronás eredeti dobozokban.

VOJTEK ÉS WEISZ

drogueria és parfumeria nagykereskedése 851

ARADON.

„NOXON“ Canada-kaszáló-gépeket

elsőrendű gyártmányt,

Kévekötokeket,
Arató-gépeket,
Fűkaszálókat,

melyek kifogástalanul dolgoznak,

szénaforgatókat, széna- és arató gereblyéket, széna-sajtókat, szalma-presséket, vetőgépeket, ekéket, hengereket, boronákat, kukorica-morzolókat, cséplőgépeket, járgányokat, gabonarostákat, triőreket, stb. gyártanak és szállítanak mint különlegességet, jótállás mellett ismert legkiválóbb szerkezetben

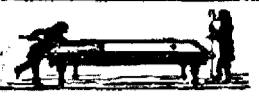
Mayfarth Ph. és Tsa

mezőgazdasági gépgyártó 1271

Bécs, II/1, Taborstrasse 71.

Kitüntetés több mint 600 arany, ezüst, bronz éremmel. — Részletes árjegyzék ingyen.

Képviselek és viszontelárúsítók kerestetnek.

Hartmann János

Aradon, Kaziaczi-utca 11. sz. alatt.

Tekeasztal, dákók, golyók és különlegességi kávéház berendezési cikkek készitési

műhelye.

Szakképzettségemet a párisi legelső és legnagyobb gyárban szereztem. Teke-asztalok behuzását a legújabb saját szisztémá szerint behuzok ragasztás nélkül, a melyeken a golyók ugrása elő nem fordulhat. Meghívásra bárhova a vidékre is elmegyek, saját szöveteimmel.

Műhelyből kikerült árukért, különösen a dákók egyenességéért egy teljes évig jótállok.

Ismét eladóknak nagy árendemény.

Használt golyókat veszek és cserélek. Gyors és pontos kiszolgálásért: köszönetem.

Saját francia gyártmány szerint készült dákók óriási választékban 2 k.-tól 100 kor.-ig. Régi ócska tekeasztalokat újjáalakítok s becserélek.

Nagy raktár kész billiárdokban! Olcsón kapható legújabb fordítható Elipsis Billiárd. 741

Értesitem a nagyérdemű közönséget, hogy

Deák Ferenc-utca 2. sz. alatt

(Sobeszy-ház) Vas-szálloda mellett

éttermet

nyitottam. 2015

Főtörekvésem oda fog irányulni, hogy pontos és jó kiszolgálással, valamint városzerte előnyös oldalról ismert és **nőm által készített ételekkel** a tisztelt közönség megelégedését és pártfogását elnyerjem.

Urakat havi abbonementre is szívesen elfogadok.

Szíves támogatást kér

Fülöp.

Megérkeztek a tavaszi divat újdonságok!

Brunner Béla

uri divat és különlegességek üzlete

Arad, Szabadság-tér 20.

(Ferry-utca sark, gróf Nádasdy-palota)

Ajánlja dusan felszerelt áruraktárát, hol a legszebb és legdivatosabb kalapok, **ingek**, gallérok, kézelők, nyakkendők, keztyűk, zsebkendők, harisnyák, sétabotok és esőernyők, stb. kaphatók.

Nagy választék férfi, sport sapkákban és gyermek sapkákban.

Divatújdonság francia és olasz illatszer különlegességekben.

Kamerli J. pécsi keztyűgyár főraktára.

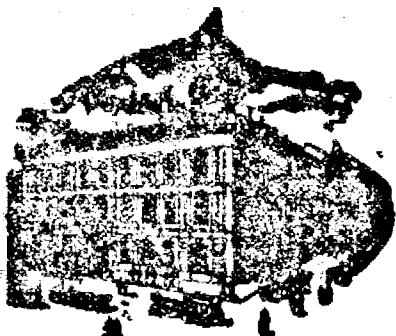
Olcsó árak. Pontos kiszolgálás.

Vidéki megrendelések azonnal eszközöltetnek

TOLLA
 gummikulonlegesség
 bebizonyított legjobb prae-
 servatív újdonság. Egye-
 dül főraktár:
 Törökországi Drogeria
 Arad, Weitzer János-u. 2.
 18 szobadalm.

„VASS”-szálloda
 ARAD.

Van szerencsém a m. t. közönség b. tudomására hozni, hogy több évtized óta a legjobb hírnévnek örvendő „VASS” szállodat és kávéházat úry. Duffner Józsefne urától megvettem és t. évi április 1-től saját nevem alatt vezetem. Legfőbb törekvésem leand, hogy a m. t. közönség pártfogását teljes mérvben kiérdemeljem. Mivégböl a szálloda összes vendégszobáit modern stílusba renoválom és villanyvilágítással szerellem fel. Ugy-szintén a kávéházat is megfelelően rendezem be, ahol is mindenkor a legkittünb-
 nőbb és legfinomabb kávéházi italokat, a saját termelésű öt éves pankotai rizlingi boraimat 4 és 7 deole, valamint pilseni éseforras sürt palacokkban a legjutányosabb árakon szolgáltatok ki. — Minden vonat induláskor és érkezéskor saját omnibuszom.
 1575 Kiváló tisztelettel
Haas Albert, szállodás és kávé.

Permetező javítások elfogadtatnak.
 M. kir. szabadalmazott

Borszivattyuk

és hozzá való legjobb minőségű gummi csövek legolcsóbb gyár-
 áron.

A szivattyu hengerből a bor utolsze-
 cseppig kifolyik, a szőlő magvak kéják és egyéb tisztáltságot azonnal továbbbittatnak, ezáltal a szivattyu nem romlik és a bort nem runtatja, a gépezet jó működéseért 3 évi jótállás, ingyen javítás.

Tüzi fecskendők

helyő szelepekkel. Közse-
 geknek legalkalmasabb mert homokos és sáros víz hazsálatánál sem tagadják meg szolgálatot, — a gép jó működéséért 3 évi jótállás (ingyen javítás) hozzá való országos egységes csavarok és a legjobb minőségű belü-
 gummbrozott kendercsövek a legolcsóbbt árban.

Kutak

a hozzávaló csövekkel olcsóbbak és jobbak, min bármely bel vagy külföld gyárban.

Hönig Otto

M. királyi szabadalmazott tüzi fecskendők és szivattyu készítő. 351
 Arad, Rákóczi-utca 27. sz.

Nem kell London. Nem kell Páris.
 Nem kell Bécs. Nem kell Budapest.

Aradon is lehet kapni!

A tegevényesebb igényeknek is megfelelő mérték utáni

CIPŐKET

urak és hölgyek részére

SEELINGER UTÓDA

orthopéd és divat cipészetében

ARAD, Szabadság-tér 4. szám.

Szülők különös figyelmébe ajánlom orthopéd-gyógycipőmet, melyek meggátolják a lábfej fejlődését, Gyermekknél, ugyasintén felnőtteknél nagy sikerű eredményeket értem el, amit számos elismerés tanusít. Készítok a valódi amerikai fr-májó cipőktől meg nem különböztethető tartos szép cipőket. B. megrendeléseiket kérve teljes tisztelettel.

SEELINGER UTÓDA 841

Brecska Károly

állami cipész tanfolyam szaktanítója.

Napernyők

minden színben és fekete órlási választékban, legjutányosabb árak 1881 mellett.

Hoffmann Sándor
 Színház-épület.

Valódi amerikai

Önműködő ablakredők gyári raktára.

Lignumsanctum golyók és tekebábuk.

Zimmermann Ignác

norimbergi, díszmű, férfi divat és játékk-raktár
 Arad,
 Szabadság-tér 21. (Lengyel-ház.)

Telefon 2-33. Telefon 2-33.

Eddig felülmulhatatlan, legjobb és legujabb szerkezetű, saját gyártmányu, 50%-os jégmegtakarítással

Jégszekrények

dus választékban raktáron

Kohn József

Arad, Andrassy-tér 13. szám.
 Minorita-palota. 1869
 Árjegyzék ingyen és bérmentve.

Kitűnő minőségű hódifarku

battonyai cserép

a legolcsóbban beszerezhető

Papp József Gyula

tégla és cserépgyáronál
 Battonyán.

helybeli elárusítás nagyban és kisinyben az

Aradi Közműves és Ácsiparosok

vállalati szövetkezetemél
Boros Béni-tér 6. sz.

Telefon 278. 1891

Dr. Richard-féle hajfestő

fej vagy szakál részére ártalmatlan és azonnal hat.

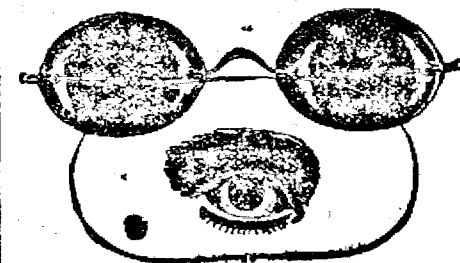
Övaskodjunk az unalmasról! Minden szakaszban tiszteletben kapható.

Elsőrendű látsszerész üzlet.

DICK-SAMU

órák és látsszerész

Arad Andrassy-tér és Weitzer János-utca sarkán

Elad és javít mindennemű órákat két évi jótállás mellett a legolcsóbb árakon. Raktáron tart mindennemű színházi látsszeréseket a legkülömbözőbb kiállításban, legfinomabb forgóórák, orrcsüptetők és szemüvegek arany, ezüst, nickel és tekenős-béka csont keretekben, legjobb üvegekkel.

● Nagy raktár sűrűségi fokmérőkben, bor, must és szesz részére, továbbá mindenféle hőmérők, mindennemű kivitelben. 2413
 Szemüvegek és orrcsüptetők orvosi rendelet szerint azonnal készíttetnek.

A hölgyek tudják legjobban, mily fontos a szép üde arc, mily hatalom és kincs az, mily előnyökben részesül egy szép nő.

Szépnek lenni azonban nagy feladat, nem elegendő, hogy valaki csinos, fess, megnyerő külsejű és kedves legyen, hanem a legfontosabb, hogy az arcüre tiszta legyen.

A nők tudják ezt és azért igen nagy gondot fordítanak az arcüre ápolására és a szépség emelésére.

A Földes-féle Margit-Creme

az egyedüli szer, mely 5-6-szori használat után eltávolít kiütéseket, pattanásokat, szeplőket, májfoltokat és az arcot hófehérré teszi.

A Földes-féle MARGIT-CREME páratlan és csodás arc-szépítő és a szépséget megőrző hatását mi sem bizonyítja fényesebben, mint azon körülmény, hogy a Wienben rendezett „Ausstellung für Moderne Gesundheits und Schönheitspflege” nagy aranyérmét és díszoklevelet nyert.

A MARGIT-CREME, miként azt számos vegyvizsgálat igazolja, ment minden káros anyagtól és így az arcot bármily ideig használják is azt nemcsak nem rontja, hanem késő öreg korig ifju üdeségében tartja meg.

Készítik:

Földes Kelemen gyógyszerész Aradon.

Kapható az egész világon. Ára 1 korona. 281

A „FOROSÓ” kalap a legegészségesebb és legkeillemesebb fejviselet.

A folytonos szellőzés következtében a legjobb védő fejfájás és idegesség ellen; ellenzi a hajbetegségeket és a hajnak növesét előmozdítja.

Törvényileg védve.

Csak akkor valódi, ha fonál védjeggyel van ellátva.

Kapható egyedül Arad és vidéke részére:

MÜNZ I. elsőrendű kalap, uridivat- és fehérmű üzletében ARADON.

A os. és kir. 33. gy. ezred tisztikarának szállítója. — Állami tisztviselők szállítója.

Kirakataimban állandóan a legszebb és legjobb izlésű nyakkendők láthatók.

Nyári szezonra meglepő szép szalmakalap ujdonságok.

APRÓ HIRDETÉSEK.**Legfinomabb zamatos**

málna-szőrpöt küld öt kilós kosár-
üvegekben 80, vagy bádopalack-
ban 7½ koronáért bérmentve
Cyógyszertár Nagyhalmágyon. 2021

Szőlő eladó!

Ó-Paulison egy 1800 □-l beültet-
tett termőkészes szőlő a vasúti ál-
lomás közelében elköltözködés
miatt azonnal jutányos áron el-
adó. Bővebb tudakozódás a Paulisi
faraktárban, Veres Rezső faraktár-
felügyelő. 2118

Kiadó

5 szobás és mellékhelyiségekkel
álló egész I. emeleti lakás augusztus
1-től Fábrián-utca 9. sz. Bővebbet
háztulajdonosnál ott. 2073

Eladó vagy bérbeadó

egy 80 év óta fenálló üzlet és
korcsma helyiség házzal együtt a
község legélénkebb helyen, halál
eset miatt kedvező fizetési felté-
telekkel. Bővebbet özv. Kohn Nat-
hané Kurtica. 1968

A nagyérdemű közönség

becses tudomására hozom, hogy
az Alcsuhl Anna-féle fehérnemű
varrodát, a Petőfi-utca 4. szám
alatt tovább folytatom. Tisztelettel
Nagi Mariska. 1912

Egy teljesen új,

elsőrendű gyártmányu, modern
Planino gyári áron eladó. Neumann
Antal zongorakereskedőnél József fő-
herceg-ut 6. 2088

Egy kat. h. és 1360 □-l

területű termő szőlő azonnal el-
adó. Értekezhetni Bányai Márton
urnál Kovasszinc. 2098

Lakás kiadó!

Volt Ujterem, jelenleg Mikes Ke-
lemen-utca 11. számú házban 5
szoba, parkettal és villanyvillági-
tással, konyha, fürdőszoba, szép
virágos kert és minden mellékhe-
lyiséggel augusztus 1-re, esetleg
azonnal kiadó. Bővebbet a házban
a házmesternél vagy levélleg Mus-
kát Miksa, Budapest, Hold-utca
27. sz. 2055

Vizsgalapok

kitűnő minőségű magyar papíron
100 drb. 90 fillér. Portó 100 darabig
30 fillér 100—600 drbig 72 fillér,
szomszédos forgalomban 21 fillér.
Ha a pénz előre küldetik, 100 Nép-
iskolai Bizonyítvány K. 1-20 Ingusz
I. és fia könyvkereskedésében Arad.
Arad- és temesmegyei telefon 517.
201

Kerestetik

egy ügyes megbízható minden-
eselédeány. Boczkó-u. 10. földszint.

Minden ujdonság

azonnal több példányban kapható
80,000 kötetes kölcsönkönyvtá-
rban, heti 8 filléres kölcsönűj
ellenében. A könyvek újak és tiszták.
Terjedelmes jegyzékek vidékre
is. Zenemű kölcsönző intézet. Kerpel
Izso könyv és papirkereskedése,
Aradon. 212

Intelligens

özv. urinónél jó házikoszt kapható.
Bővebbet Thököly-tér 4., ajtó 8.

Andrássy-téren

8 szobás modern uri lakás minden
mellékkel kiadó. Bővebbet
Dömötör mérnöknel, Lőcs-ház, Sa-
lacz-utca 1. 2104

Fiatalkereskedő

nyelvismerettel, jó irodista, jó szá-
moló, óvadékképes, nagyobb keres-
kedelmi vagy gyári vállalatnál
helyben, vagy vidéken állandó
foglalkozást keres. Szíves megke-
resés „Erdélyi” jelige alatt a kia-
dóban. 2109

Kiadó!

Izraelita templom épületben egy
nagy sarok üzlet és több mellék-
helyiségek. Ugyanott nagy válasz-
tékban mindenféle új és használt
butorok olcsón kapható. 2101

Állandóan alkalmi vételek.

Írások iratok féltárban. diszkrét-
pír feltűnő olcsón. Festőminták köl-
csönintézet. 100000 köt. kölcsön-
könyvtár. Krausz Paulin, Színház-
épület, telefon 511. 995

Jég,

kristály tiszta. Kapható havi
bérletben naponta házhoz szállítva.
Petőfi-utca 7/a. Telefon 199. szám.
1681

Eladó

a belvárosban egy 2200 koronát
jövédelmező ház. Bővebbet a lap
kiadóhivatalában. 1918

Pörkölt szalonna,

légszárított, oldalankint 85—60
kg. nehéz, kapható Rauchbauer
Nándornál, Ujszentannán. 1991

Jó karban levő**íróasztalok**

megvételre kerestetnek.

Vidéki fogyasztási szövetkezet-
hez óvadékképes, románul értő
és beszélő

üzletvezető

kerestetik.

Cim a kiadóban. 1799

**Császári jubileumi
ünnepi menet**

Bécs, 1908. június 12.

Tribünhelyek

25 koronától 60 koronáig kaphatók még a 5799

Főelárusítóhelyen, Schenker és társa

Bécs I., Schottenringen 8. és 18 a.,

valamint a Schenker és társa cég összes fiókjaiban és képviseleteinél, épügy Schellhammer és Schattera cégnél Bécs, I. Stefansplatz 11., A. Gerngross cégnél Bécs, VII. Mariabilferstrasse 42—48. — Rendelmények az összeg (valamint 60 fill. postadíj) előleges beküldése mellett pontosan eszközöltetnek.

Valódi brünni szövetek

az 1908. évi tavaszi és nyári idényre.

Egy szelvény	1 szelvény 7 korona
3-10 m. hosszú	1 szelvény 10 korona
teljes tértérű	1 szelvény 12 korona
hossz (kötés, nad- rás és mellény)	1 szelvény 15 korona
előadandó, csak	1 szelvény 17 korona
	1 szelvény 18 korona
	1 szelvény 20 korona

Egy szelvényt fekete szalonruhához 20.— K. árt. szilárd felöltőszövet, turistalódent, selyem-
kangaró stb. stb. gyári áron küld a mint meg-
bízható és szőlő cég mindenütt ismert postá-
gyári raktár

SIEGEL-IMHOF Brunn.

(Minták ingyen és bérmentve.)

Az előzők, a melyeket a magánvevő övez. ha
szövetkezetét közvetlen Siegel-Imhof cég-
nél, a gyári piacra rendel meg, igen jelentékeny
szabott, legelőször árak. Örökös választék.
Minták, szelvények kizárólag, még a legkisebb
rendelésnél is, teljesen friss áruval.

5852

Több mint 25 év óta ellismert leg-
először bevásárlási forrás!

Kilényi C. és Társa

divat, készmű, rövidaru és fehérnemű üzlete

a „kék golyóhoz”

Arad, József főherceg ut II. szám

(Károli-utca sarkán.)

Nagyon olcsó árban árusítottak:
vásznak, divatszövetek, blous selyem,
barchetek, trikó ingek és nadrágok,
sapkák, keztyűk, harisnyák, cipők,
gyermek ruhák, női és férfi ingek,
nyakkendők, ágyterítők, paplanok,
esőernyők, stb. 1041

Legelőször bevásárlási forrás!

Ertesítés!

Aradon, Atzél Péter-
utca sarok, a színház
főbejáratával szem-
ben, Zrinyi-utca.

Van szerencsém értesíteni Arad
és vidéke nagybecsült közönsé-
gét, miszerint a közelgő idény be-
áltával raktáromat minden-
nemű bőrökkel felszereltem,
melyből a legszebb és legjobb
kivitelű 581

uri és hölgy cipőket

készítetek,

miért is becses rendelésüket kérem
vagyok kitűnő tisztelettel

Wolf J.

**Cement
hornyolt cserép**

a legjobb fedő anyag. Vizáthatlan!
Örökké tart!

**Tégla,
Cserép**

legjobb minőségben állandóan
raktáron 754

Pollak Sándor

tégla, cserép és cementárú gyárban

Mikakán.

Telefon 5—15.

Erzsébet-körút 37., I. sm. Városl. Iroda:

Műhely áthelyezés!**Kenderesy és Paladics**

épület- és butor-asztalosok

Arad, Deák Ferenc-utca 33. sz.

(Heilm-ház.)

Van szerencsénk a nagyérdemű
közönségnek becses tudomására
adni, miszerint

üzletünket

a jelen kor igényeinek megfelelően
berendeztük.

Elvállalunk épület, butor, portál,
iroda és bolti berendezéseket a legdi-
szesebb és a legegyszerűbb kivitelben.

Vidéki megrendelések pontosan
és gyorsan eszközöltetnek.

Tisztelettel

948

Kenderesy és Paladics.

Nagymennyiségű**plé-pánt és maculatura**

jutányos áron

eladó.

Bővebbet a kiadóhivatalban.

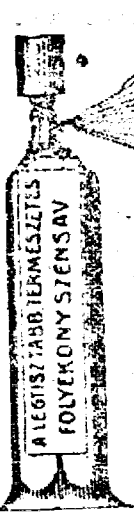
Kitünő minőségű
hódfarku
battonyai cserép

a legolcsóbban beszerezhető
Papp József Gyula
tégla és cserépgyárosnál
Battonyán.

Helybeli elárusítás nagyban és kicsinyben
az **Aradi Kőműves és Ácsiparosok**
vállalati szövetkezeténél
Boros Béni-tér 6. szám.
Telefon 275. 8837

BUZIÁS GYÓGYFÜRDŐ

vasúti állomás, posta, táviráda és telefon.
Közvetlen gyorsvonati kocsit Budapest nyugati pályaudvarról. Idény május 15. — szeptember 15.
Speciális gyógyfürdő szívbetegnek részére,
női bajoknál, hólyag és vesebajoknál, kö- és fővénybetegségeknek, a legutak-, az emésztő- és kiválasztó-
szervek haragos bántalmainál. Súlyos, verszegénység, görvély- és angolkór, általános gyengeség és a női
ivariszervek idült bajainál. Radioaktív szén-savas és szén-savas vasas források. Prospectust kívánatra küld
a FÜRDOIGAZGATÓSÁG.

MUSCHONG-BUZIÁSFÜRDŐ
SZÉN-SAV-MŰVEK
kartelen kívül szállítanak, azonnal bármily mennyiségű természetes ve-
gyileg legtisztább folyékony szén-savat

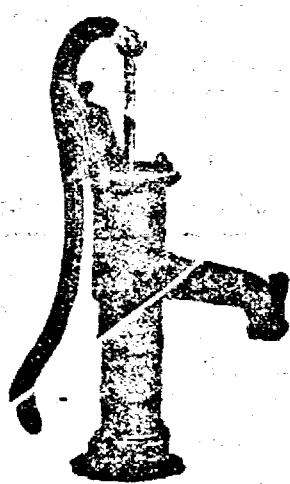
a világhírű buziásfürdői szén-savforrásokból.
Össze nem tévesztendő mesterségesen előállított
kevésbé kiadós szén-savval
Megbízható, szigorúan lelkiismeretes és kiszolgálás!
Sürgőny cím: **MUSCHONG, BUZIÁSFÜRDŐ.** Interurban telefon 18. sz.

Alkalmi vételek és eladások
ékszertárgyakban,
arany és ezüstneműekben!!
Deutsch Izidor
órák és ékszerész
Weitzer János-utca, Minorita-palota.
Zálogcédulák,
arany- és ezüstneműk, gyémánt és
brilliant tárgyak megvételnek vagy
más tárgyakra átcsereztetnek.
TELEFON 438. TELEFON 438.

DICK SAMU
órák- és látszerész
Arad, Andrássy-tér és Weitzer J.-u. sarkán.
Elad és javít mindennemű órákat köl-
évi jótállás mellett, a legolcsóbb áron.
Raktáron tart mindennemű színházi látsző-
veket a legkülönbözőbb kiállításban, legfino-
mabb lorgnált orrcsípítők és szemüvegek, arany,
ezüst, nickel és tekenősbéka csontkeretekben,
legjobb üvegekkel.
Nagy raktár sűrűségi fokmérőkben, bor,
must és szesz részére, továbbá mindenféle hő-
mérők mindennemű kivitelben. 7689
Szemüvegek és orrcsípítők
orvosi rendelést szerinti azonnal készíttetnek.

Röltözőkódók figyelmébe!
Villanyvilágítás, villanycsengő beren-
dezés és javításokat, petroleum lámpák
átalakítását gáz és villanyra legolcsóbban
szakszerűen végzem.
Luszterek gáz és villanyra gyári ár-
ban eladok, továbbá Auer-égők, izzólám-
pák, gyöngyrojtok és üvegfelszerelések.
DIAMANT FERENCZ,
Atzél Péter-u. 2., a színház főbe-
járataival szemben, (Bohus-udvarban.)
Telefon 595.

M. kir. szabadalmazott
borszivattyúk
és hozzávaló legjobb minőségű **gummicso-**
vek legolcsóbb gyári áron.
A szivattyú-hengerből a bor utolsó cseppig ki-
folyik, a szőlőmagvak, hétek és egyéb tisztát-
lanságok azonnal továbbíthatnak, ezáltal a szí-
vattyú nem romlik és a bort nem ronthatja a
gépezet jó működéseért 3 évi jótállás (ingyen
javítás.)
Tüzi fecskendők
golyó szelepekkel. Községeknek legalkalmasabb
mert homokos sáros víz használatánál sem
tagadja meg a szolgálatot. A gép jó működő-
seért 3 évi jótállás (ingyen javítás.) Hozzávaló
országos egységes csavarok és a legjobb minőségű
belül gummirozott kendercsövek a legolcsóbb
árakon.

Kutak
hozávaló
csövekkel,
olcsóbbak és job-
bak mint bármely
bel- vagy külföldi
gyárban.
Hönig Ottó
M. kir. szab. tüzi-fecskendő és szivattyú-készítő
Arad, Rákóczy-utca 27. szám.
Permelező javítások elfogadtatnak.

Női kalap dívattem áthelyezés
A nagyérdemű közönség szíves tudomására
hozom, hogy **női kalap dívattememet** Deák
Ferenc-utca 2. sz. alól (Sebesy-ház) a szemben
levő házba **Deák Ferenc-utca 39. sz.** alá
helyeztem át.
Üzletemben a legelőkelőbb cégektől kikerült
és legszebb kivitelű modelleket állandóan raktáron
tartom. — Állandó választék **gyászkalapok-**
ban. — Átalakítások és minden e szakmába vágó
munkálatok jutányosan és pontosan végeztenek.
Vidéki megrendeléseket a legmesszebbmenő ki-
rültekintéssel eszközölök.
Szíves pártfogást kér
Amtmann Anna
Arad, Deák Ferenc-utca 39. sz.

Saját termésű
világosi hegyi bor
eladás nagyban és kicsinyben.
Fehér ujbör literenkint . . . . . 64 fillér
Schiller (vörös) literenkint . . . . . 60 "
Fehér ó bor " . . . . . 72 "
Fehér rizlingi " . . . . . 80 "
Vörös ó bor " t. és 1.60 "
Továbbá saját főzésű, finom. törköly lit. 1.60 "
szilva " 1.60 "
Cognac 3 éves . . . . . 6.- "
Vidékre 50 literen felül mindenfajta bor
20 koronával olcsóbb hektonkint.
Kapható:

QUIRINI SÁNDOR-nál
Arad, Anlich Lajos-utca 7e szám alatt.
Megérkeztek a tavaszi dívat
ujdonságok!
Brunner Béla
úri dívat- és különlegességek
üzlete
Arad, Szabadság-tér 20. sz.
(Forray-u. sarok, gróf Nádasdy-palota.)
Ajánlja dusan felszerelt árurak-
tárát, hól a legszebb és legdíva-
tosabb
kalapok, ingek, gallé-
rok, kézelők, nyakken-
dők, keztűk, zsebken-
dők, harisnyák, séta-
botok és esőernyők, stb.
Nagy választék férfi sport-sapkák-
ban és gyermek-sapkákban.
Nagy választék fa-, vászon- és
bőr-utazó-bőröndökben.
Dívat ujdonság
francia és angol illatszer-
különlegességekben.
Hamerli I. pácsi keztű-gyár
főraktára
Olcsó árak. Pontos kiszolgálás.
Vidéki megrendelések azonnal el-
intéztetnek.

Sok millió

előkelő urhölgy használja a világhírű

FÖLDES-féle

Margit-Cremet,

mely zsirtalan, ártalmatlan és rögtön szépít.

A Földes-féle MARGIT-CREME gyorsan és biztosan ható ártalmatlan szer **szeplők, májfoltok, bőrtatkák, pattanások, kiütések** s mindennemű **bőrbaj ellen.** A világ legelőkelőbb hölgyei használják és elragadtatással beszélnek annak páratlan és csodás hatásáról. Egy tégely elhasználása után erről mindenki meg fog győződni. — **Készíti:**

Földes Kelemen

gyógyszerész

Aradon, Deák Ferenc-utca 11. szám alatt.

6455

Főraktár:

Török József gyógyszerésznél Budapesten.

Kapható a világ minden nagyobb gyógyszerertárában.

... DEPILLOR ...

HAJVESZTŐ

E csodahatású szerrel minden oly helyről, a hol a hajnöves alkalmatlan, mint arc, nyak, kezek, azt egy pár perc alatt minden fájdalom nélkül eltávolítja. Ára utasítással 1 korona.

Tyúkszemétől mindenki megszabadul

a Hajós-féle ANAGALLIN használata által. Nem piszkít, nem ragadós, kezelése igen egyszerű.

Ára utasítással 70 fillér.

Óvakodjunk az utánzatoktól. Csak olyan készítményt tessék elfogadni, ahol „Anagallin” szó látható.

Poloskák

kiirtására legjobb szer a

Phenolsav.

Még a petéket is kiirtja, a butorokat nem támadja meg.

Ára egy üvegnek 70 fillér.

Ideális, legjobb, legtartósabb amerikai

Gummi-óvszer

... NEVER ...

6 darab egy eredeti fémdobozban 2 korona.

A fenti szerek kaphatók az egyedüli készítőnél:

HAJÓS ÁRPÁD

gyógyszertárában

Arad, Andrásy-tér 22. sz., a megyeházzal szemben.

Balogh Dávid

agyag-áru és kályha-gyáros

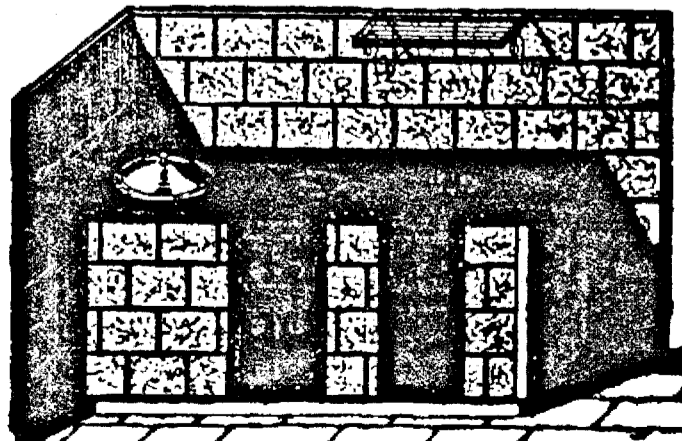
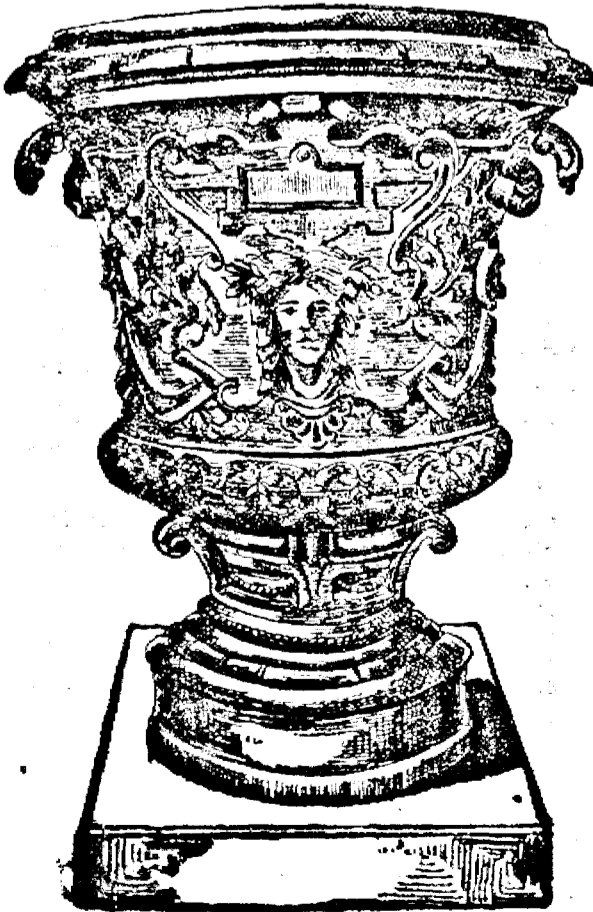
Aradon. Telefon 389. Aradon.

Műhely-telep: Tökölly Imre- (volt Halász) utca 50-ik szám alatt. Minta-raktár: József főherceg-ut 7-ik szám alatt

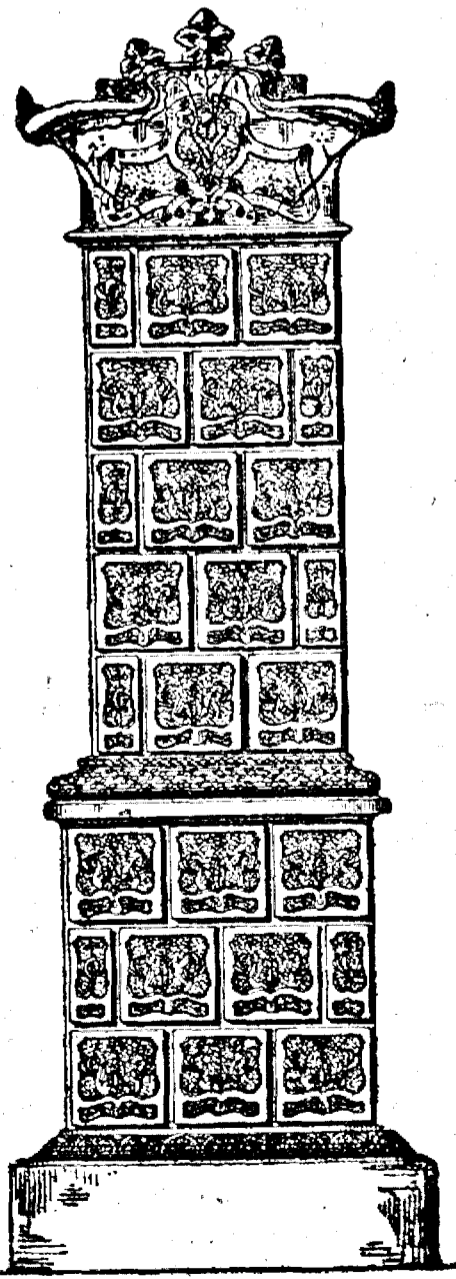
Ajánlja kizárólag saját készítményű **cserep-kályháit és kandalóit** a lehetőleg legjutányosabb árak mellett a legegyszerűbbtől a legmodernebb kivitelig. Elvállalok **takaréktűzhelyek felállítását** jótállás mellett bármily kivitelben, ugyszintén **központi tütesek berendezését** a legújabb kivitel szerint, nem különben minden a **kályhaszakra** vágó átalakítás és javítási munkálatokat gyors és szakszerű eszközlését.

Összes cserepkályhám bármely rendszerű vasbetéttel, mint gyors melegítővel kívánatra felszerelhetők. Ugyszintén **Meidinger-rendszer** szerűt töltő **kályhákra** felállítok.

Videki megrendeléseket gyorsan és pontosan szaképzett emberrkkel eszközöltetnek.

Alapítva 1869.

Arad szab. kir. város rendőrkapitányi hivatalától.
1186. kőh. 1908.

Hirdetmény.

Közhírré tétetik, hogy Aradon 1908 évi május hó 22 ik napján 1 darab peji jegynélküli kis mokány kanca ló elfogatott.
A tulajdonos folyó évi május hó 30-ik napjáig a kapitányi hivatalnál jelentkezhetik és tulajdonjogát beigazolhatják.
Ha a tulajdon jogát beigazolni képes tulajdonosa a fenti határidő alatt nem jelentkezik, az állat mint gazdátlan jószág nyilvános árverésen elfog adatni.
Arad. 1908. évi május hó 22-én.

Rendőrkapitányaság.

222-1908. gsz. szám.

Versenyárgyalási hirdetmény.

Arad sz. kir. város gazdasági széke a m. kir. belügyminisztérium 9175-1908. szám alatti határozata nyomán a körzeti alap terhére f. évi június hó 15-én d. e. 10 órakor a városháza földszinti termében zárt ajánlati versenyárgyalást tart az aradi Nádor-utca feltöltése, csatornázása és kikövezése iránt.

A teljesítendő munka mennyisége a méretek kimutatása, a munka feltételek, valamint egyéb szükséges tudnivalók Arad sz. kir. város mérnöki hivatalában a hivatalos órák alatt d. e. 9-12. d. u. 3-6-ig ünnepnapok kivételével megtekinthetők, ahol az ajánlati lapok és költségvetések díjtalanul megszerezhetők.

Versenyezni önjártók felkötetnek, miszerint a fentebbi munkálat végrehajtására vonatkozó szabályszöveget kiállított és pecséttel lezárt sértetlen borítékba elhelyezett ajánlataikat az ajánlati költségvetéssel együtt közvetlenül vagy posta útján a kitűzött nap d. e. 10 óráig Arad sz. kir. város gazdasági székéhez annyival is inkább nyújtják be, mivel a későbbben érkezéseket figyelembe nem vesszük.

A versenyárgyaláson az ajánlattevők vagy azok képviselői jelen lehetnek.

Ajánlattevő köteles az ajánlati végösszeg 50%-át készpénzben, vagy a közszállításra vonatkozó 55800-1907. sz. közszállítási szabályzatban megjelölt ózadéképes értékpapirokban bányapénztűl f. évi június hó 15-én d. e. 10 óráig a városi pénztárba letenni és vonatkozó letéti jegyet ajánlatához csatolni.

Ajánlat csakis a város által kiadott szabványos ajánlati lapon és a munka mennyiségei szerint kimutatási úrlapon egységárak kitüntetéssel melletti lehet tenni. Százalékos engedménnyel, vagy felülfizetéssel ajánlatokat nem vesszünk figyelembe.

Az ajánlatok borítéka a következő felirattal látandók el:

„Ajánlat a 222-1908. számú hirdetésben kiírt utcafeltöltési munkálatokra.”

A munkálatok a felszólítás után azonnal megkezdendők és 1908. október 1-ig befejezendők.

Ajánlattevő köteles ajánlatában kijelenteni, hogy a terveket és költségvetést a vállalati általános és részletes feltételeket, valamint a helyi viszonyokat teljesen ismeri és magára nézve kötelezőnek elfogadja. Ajánlattevők ajánlataikkal a közszállítási szabályrendelet 25. §-a értelmében a végleges döntésig kötelezettségben maradnak.

Azon pályázók, kik a szóban levő munkálatokra pályáznak, kötelesek iparüzői jogosultságukat igazolni.

A munkálatoknál kizárólag hazai termékek használandók fel, valamint magyar honos munkások alkalmazhatók, amely kötelezettségnek egyike, vagy másika alól indokolt esetben felmentést a belügyminiszter ur adhat.

Azon ajánlattevők, kik ajánlataik benyújtásakor Arad sz. kir. város közönségével üzleti összeköttetésben nem állottak, illetve ismeretlenek, tartoznak szállítóképességüket és megbízhatóságukat azon kereskedelmi és iparkamara bizonylatával igazolni, amelyhez vállalatuk tartozik.

A város közönsége fenntartja azon jogot, hogy a beérkezett ajánlatok közül tekintet nélkül az ajánlati árakra, szabadon válasszasson.

Arad. 1908. évi május hó 18-án.

A gazdasági szék.

Maculatura-papiros jutányosan kapható e lap kiadó-hivatalában, Deák Ferencz-utca 2. szám alatt.

Ladics Pálné

mü- és élővirág kötészete

Arad, Rákóczi-u. 18.

Ajánlja rendkívül nagy választéku **élő- és mü-koszoruit**

Továbbá azonnal készít menyasszonyi és alkalmi sokrokat a legszebb kivitelben és a legjutányosabb árak mellett.

A nagyérdemü közönség becses pártfogását kérve maradok

tisztelettel

Ladics Pálné,

mü- és élővirág kötészete.

8852

Seiler Bertalan

passományos és gombkötő-üzlete
Arad, Weltzer János-utca 13. sz.

Zsinor, gomb, bojtok és rojtok
allandóan raktáron tartatnak.

Gyermek ágynálók

bármely színben, pontosan, méret szerint készíttetnek. — Minden esakba vágó munkát a leggyorsabban készít.

Egy jó házból való fiú **tanulónak** fizetessel felvétetik.

Jó és izletes

házi koszt

kapható csakis

Lukács Sándor

vendéglőjében

Szabadság-tér II. sz. alatt.

Kitünő magyar borok.

Legolcsóbb, legjobb
bevásárlási forrás

háztartási szükségletek
fedezésére.

Ajánljuk:

Ajánljuk:

- Arcz-krémek
- Illatszerek
- Hölgyporok
- Kölni vizek
- Fogporok
- Fogcremek

- Fogpaszták
- Fogkefék
- Szájvizek
- Szappanok
- Hajvizek
- Szoba-illatok

VOJTEK és WEISZ

parfümeria és drognéria nagykereskedése

ARADON.

ARADON.

Negyed órán belül megszünteti a

fejfájást

a hirneves

Rozsnyay fejfájás elleni pastilla.

1 drb. 20 fillér, 6 drb. ára 1 korona.

Páratlan hatásu

gyomorerősítő-szer

a Rozsnyay-téle

Kárpáti gyomorcsépp.

Kapható csakis

Rozsnyaygyógyszertárban

Arad, Szabadság-tér.

„Pankotai Gazdasági és Iparbank Részvény-Társaság“ Pankota.

104. számú iv.

Tervezet.

Alólirottak „Pankotai Gazdasági és Iparbank Részvény-Társaság“ cég alatt egy pénzügyintézetet tervezünk felállítani.

A vállalat tárgyát képezi: betétek kamatozás végetti elfogadása, előlegezési, kölcsön váltó leszámítolási és hitel ügyletek eszközölése. — A vállalat tartama 50 év.

A részvény-társaság alaptőkéjét 200.000 koronában állapítjuk meg, amit részvény aláírás útján kívánunk megszerezni, mely célból 1000 drb 200 koronáról szóló részvényt bocsátunk ki, amely részvények jegyzése személyesen vagy meghatalmazott által eszközölhető.

A részvény jegyzés alkalmával minden részvény után a részvény névértékének 10%-a és részvényenként 4 korona alakulási költség fizetendő le a pankotai népbank részvénytársaságnál és nyugtájára. A részvény névértékének további 20%-a 1908. évi augusztus hó 10-ig, míg a hátralevő 70% 1908. évi december hó 31-ig fizetendő havi egyenlő részletekben.

A részvényaláírás zárideje 1908. évi július hó 1-ső napjának délutáni 6 órájában állapittatik meg.

Azon esetben, ha tulajjegyzés mutatkoznék, úgy az alapítók fentartják maguknak a részvényjegyzések megfelelő leszállítását.

Az aláírás záridejétől számított 2 hónapon belül a részvényeket jegyző aláírók az alakuló közgyűlésre az alapítók által meghívandók.

Azon esetben, ha az alakuló közgyűlés 2 hónap alatt össze nem hívatik, vagy az aláírás siker nélkül marad, úgy az aláírók befizetett pénzeiket levonás nélkül vissza követelhetik. A visszafizetés kötelezettsége az alapítókat egyetemlegesen terheli.

Az igazgatóságot 3 évi időtartamra az alapítók nevezik ki. Az igazgatók az első évre fizetést nem kapnak. Az első üzletév 1909. évi december hó 31-én zárul.

Kelt Pankotán, 1908. évi május hó 21-én.

2122

Az alapítók nevében:

Ifj. Mahler György,
Schreyer Jakab,
Hónigesz Nándor.

Arnold Nándor,
Fülöp Adolf,
dr. Králicz Lajos,

Mahler Mihály,
Messzer Ármin,
Fejér József,

dr. Zoltán Emil,
dr. Werner Miklós,

222—1908. gsz. szám.

Versenyárgyalási hirdetés.

Arad sz. kir. város gazdasági széke a m. kir. belügyminisztérium 9175—1908. szám alatti határozata nyomán a kövezési alap terhére f. évi június hó 15-én d. e. 10 órakor a városháza földszinti termében zárt ajánlati versenyárgyalást tart az aradi Nádor-utca feltöltése, csatornázása és kikövezése iránt.

A teljesítendő munka mennyisége és méretek kimutatása a munkafeltételek valamint egyéb szükséges tudni valók Arad sz. kir. város mérnöki hivatalában a hivatalos órák alatt, d. e. 9—12, d. u. 3—6-ig, ünnepnapi kivétellel megtekinthetők, a hol az ajánlati lapok és költségvetések díjtalanul megszerezhetők.

Versenyezni óhajtok felkéretnek, miszerint a fentebbi munkálatok végrehajtására vonatkozó szabályszerűen kiállított és pecséttel lezárt sértetlen borítékba elhelyezett ajánlataikat az ajánlati költségvetéssel együtt közvetlenül, vagy posta útján a kitűzött nap délelőtt 4 óráig Arad sz. kir. város gazdasági székéhez annyival is inkább nyújtásuk be, mivel a későbbben érkezőket figyelembe nem vesszük.

A versenyárgyaláson az ajánlattevők, vagy azok képviselői jelen lehetnek.

Ajánlattevő köteles az ajánlati végösszeg 5%-át készpénzben vagy a közszállítókra vonatkozó 55800—1907. számú közszállítási szabályzatban megjelölt óvadékképes értékpapirokban bánompénzül f. évi június hó 15-én d. e. 10 óráig a városi pénztárba letenni és a vonatkozó letéti jegyet ajánlatához csatolni.

Ajánlat csak a város által kiadott szabványos ajánlati lapon és a munka mennyiségei szerint kimutatási úrlapon egység árak kitüntetése mellett lehet tenni. Százalékos engedménnyel, vagy felülfizetéssel ajánlatokat nem vesszük figyelembe.

Az ajánlatok borítéka a következő felirattal látandók el:

Ajánlat a 222—1908. számú hirdetésben kiírt utcaföltöltési munkálatokra.

A munkálatok a felszólítás után azonnal megkezdendők és 1908. október 1-ig befejezendők.

Ajánlattevő köteles ajánlatában kijelenteni, hogy a terveket és költségvetést, a vállalati általános és részletes feltételeket és különösen a fizetési feltételeket, valamint a helyi viszonyokat teljesen ismeri és magára nézve kötelezőnek elfogadja.

Ajánlattevők ajánlataikkal a közszállítási szabályrendelet 25. §-a értelmében a végleges döntésig kötelezettségben maradnak.

Azon pályázók, kik a szóban levő munkálatokra pályáznak: kötelesek iparüzői jogosultságukat igazolni.

A munkálatoknál kizárólag hazai termékek használhatók fel, valamint magyar honos munkások alkalmazhatók, amely kötelezettségnek egyike vagy másika alól indokolt esetben felmentést a belügyminiszter ur adhat.

Azon ajánlattevők, kik ajánlataik benyújtásakor Arad sz. kir. város közönségével üzleti összeköttetésben nem állottak, illetőleg ismeretlenek: tartoznak szállító képességüket és megbízhatóságukat azon kereskedelmi és iparkamara bizonylatával igazolni, a melyhez vállalatuk tartozik.

A város közönsége fenntartja azon jogot, hogy a beérkezett ajánlatok közül, tekintet nélkül az ajánlati árakra, szabadon választhasson. Arad, 1908. évi május hó 18-án. **A gazdasági szék.**

14363—1908. sz.

Hirdetés.

Közhirre tesszük, hogy a nagyméltóságú m. kir. Földművelésügyi miniszter ur 82900—1908. sz. a. kelt rendeletével a répbogár pusztításai és károsításainak lehető megakadályozása végett a mezőgazdaságról és mezőrendőrségről szóló 1894. XII. t.-c. 58. §-ában adott felhatalmazásánál fogva az ugynevezett répbarkét (lisztes répbogár, Cleonus punctivent ris Germ) valamint a hamvas vicellér bogarat (Otiorrhynchus ligustici Zinne) azon káros állatok és rovarok közzé soroztam, melyeknek irtása az idézett t.-c. szerint kötelező. Miért is elrendeli, hogy minden birtok répföldjén az említett bogarakat márciustól június hó közepéig irtani tartozik.

Az irtásra vonatkozó részletes utmutatást a város közelebb rendelkezésre fogja bocsátani.

Arad, 1908. évi május hó 9-én.

A városi tanács.

9193—1908. sz.

Hirdetés.

A gyalogutak gondozásáról alkotott 12757—403/1884. számú szabályrendelet 5. §-a értelmében felhívom a ház- és telektulajdonoso-

kat, folyó hó 15-től szeptember 15-ig házuk, illetve telkük előtt az asfalt burkolattal ellátott gyalogutak mindennap délután 1 és 2 óra között, a másféle burkolattal ellátott gyalogutak este 7 és 8 óra között meglecsoltassák, mert ennek elmulasztása esetén az említett szabályrendelet alapján szigorúan büntetetté fognak.

Arad, 1908. évi május hó 15.

Sarlot,
főkapitány.

**Könyvkötészetünkben
egy ügyes fiu
tanulónak**

fizetéssel

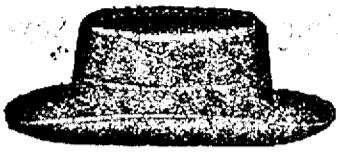
felvétetik.

Bővebbet a kiadóhivatalba.

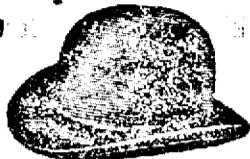
Fischer Nagyáruháza

Arad, Szabadság-tér 12. sz.

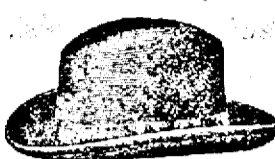
tavaszi olcsó árjegyzéke.

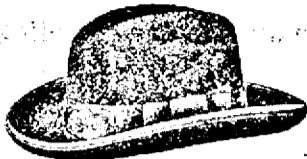
Kedvenc király kalap fekete és színes frt 1.50 1.75, 2.—

Elegáns finom kemény kalap divatos formában frt 1.95, 2.25, 3.50.

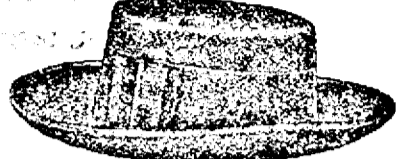
Jó strappa kalap minden színben frt 1.50, 1.75, 1.95.

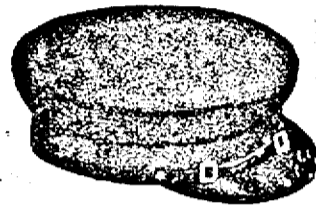
Valódi nyulszőr kalap fekete és színes forint 2.50, 2.90

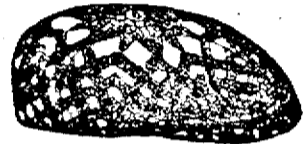
Sport kalap minden színben for. 1.35 1.50

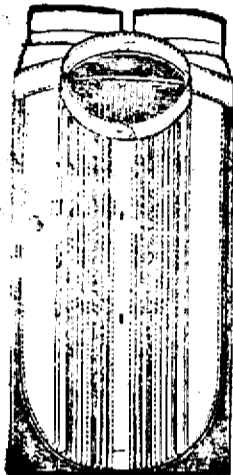
Gyermek kalap minden színben elegáns formában 90 kr. frt. 1.25, frt. 1.50.

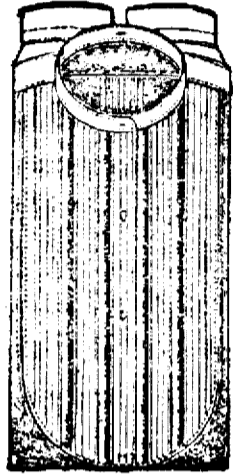
Automobil sapka kész cheviotból 40-50-65 krajcár.

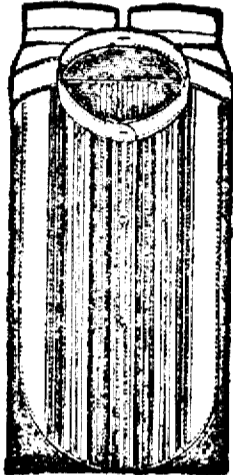
Angol Spor tavaszi sapka 35-50 65 krajcár.

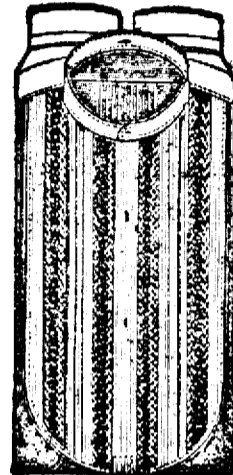
Férfi ing fehér sifonból vasalva forint 1.25.

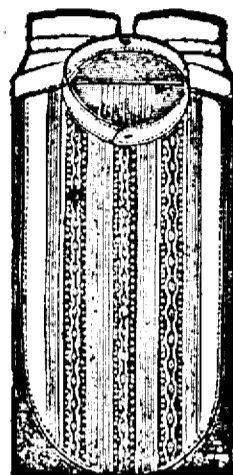
Férfi ing fehér puha mellű reklám ár frt 1.50.

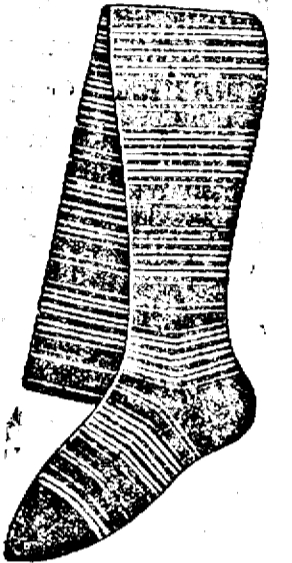
Elegáns színes férfi ing divatos minták frt 1.45

Angol sephir ing rendkívül jó és elegáns frt 1.75

Francia batiszt ing angol sephir mellű különl. 1.95

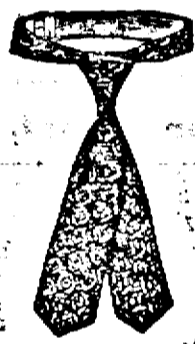
Divatos női harisnya minden színben, párja 35, 40 és 55 krajcár.

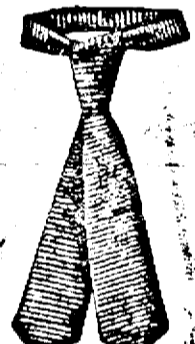
Tengerész sapka több színben 50 és 75 krajcár.

Selyem fiu nyakkendő 25 krajcár

Selyem nyakkendő csoda ár 35 kr.

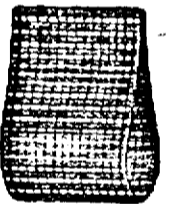
Selyem magánkötés elegáns színekben 47 kr.

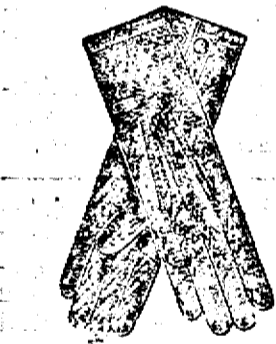
Tiszta selyem nyakkendő selyem betét 50 kr.

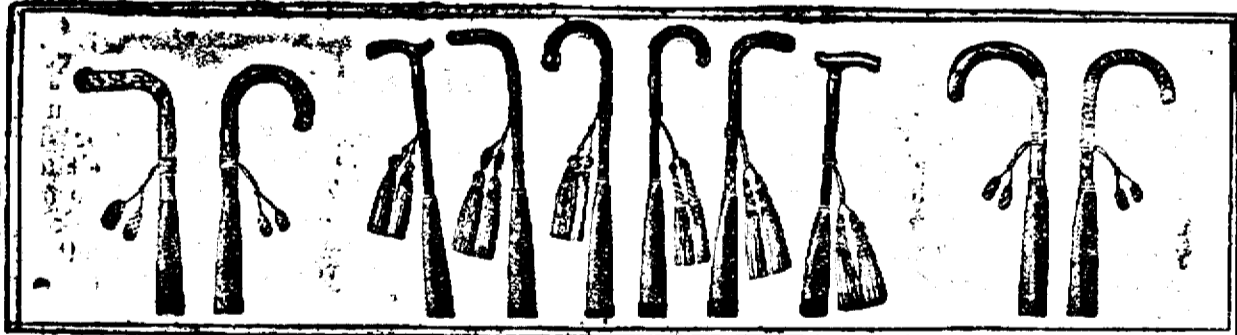
Legfin. selyem nyakkendő 75 kr.

Finom ötréti mansetta párja 27 kr. Elegáns színes divatos mansetta párja 26 kr.

Finom prágai bőr kesztyű párja forint 1.25.

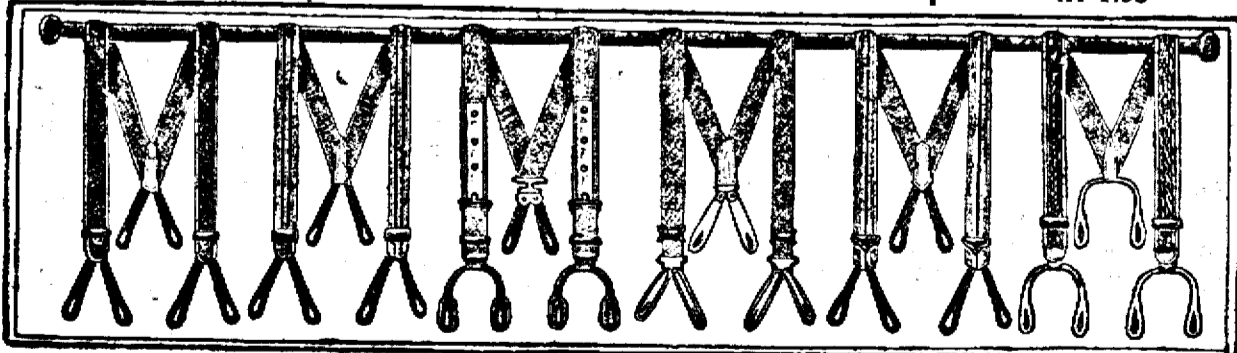
Selyem strappa ernyő reklám ár frt 1.35.

Finom fekete női selyem ernyő sensációs olcsó ár frt 1.95

Férfi selyem ernyő frt 1.95

Férfi harisnya csak jó minőségű párja 19-25-35, kr.

Fiu nadrágtartó 26 krajcár.

Férfi nadrágtartó 35 kr.

Reklám nadrágtartó 50 kr.

Finom gummi nadrágtartó 65

Elegáns selyem nadrágtartó 75 krajcár.

Legtartósabb nadrágtartó 96 krajcár.

Angol batiszt zsebkezdő elegáns színekben 19, 26, 30 kr.

Nagy választék kizárólagosan helybeli kézimunka férfi, női és gyermek czipőkben !!!